Slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 46 – 51
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 119 – 122

Pojmy:
slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li, tlačený a písaný tvar, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať všetky tvary slabík;
- ✓ čítať nové slová a vety;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie slabík **de, te, ne, le, di, ti, ni, li***

Nápovedný obrázok pri týchto slabikách nie je. V motivačnej básni sú tieto slabiky personifikované, aby si ich žiaci ľahšie zapamätali. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.
Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary slabík ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** (písané i tlačené tvary), ktoré žiaci opakujú. Nové slabiky sa môžu vyskytnúť aj na začiatku slova, preto existujú aj „veľké“ tvary týchto slabík, kvôli nedostatku miesta však chýbajú v hlavičke strany šlabikára.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 46, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať slabiky ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** v slovách znázornených na ilustrácii.

Na ilustrácii je Zuzka s bratom Adamom, deduškom Matejom a tetou Ninou, ktorá prišla zo zahraničia na návštevu k deduškovi. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci príbuzných v zahraničí, či sa učia (chcú naučiť) aj cudzí jazyk, aby pri cestovaní do zahraničia rozumeli domácim. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať pri stretnutí s tetou Ninou. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 46, čítanie viet, text **Návšteva**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s mäkkými slabikami, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 46, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri mäkkej výslovnosti slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

Strana 47, čítanie viet, text **Medvede**

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu);
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správny prednes básne ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu.
Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 47, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Žiaci najskôr prečítajú otázku a všetky navrhnuté odpovede. Potom postupne skúmajú pravdivosť odpovedí, zdôvodňujú svoje rozhodnutia.

Rozširujúcou úlohou môže byť vytvorenie iných nesprávnych odpovedí alebo iná formulácia správnej odpovede. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 2. úrovni.

Riešenie: Maliny boli pooberané.

Strana 47, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Pri čítaní básne žiaci postupne podčiarkujú slová, ktoré vyjadrujú, kde všade hľadali medvede maliny. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 1. úrovni.
Riešenie: v lese, na čistinke, na cestičke

Strana 47, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Na základe predchádzajúcej práce s textom básne predpokladáme, že žiaci budú vedieť odpovedať na otázku spamäti. Správne vyriešenie úlohy predpokladá porozumenie textu na 2. úrovni.
Riešenie: Medvede boli najskôr preľaknuté (zbledli), potom smutné, nakoniec veselé (našli riešenie – namiesto malín mali lekvár).

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 48, čítanie viet, text **V divadle**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pri slabikách ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** je postupne zaradených viac textov. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania a mäkkej výslovnosti daných slabík.
Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, mäkkú výslovnosť a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).
Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov na postavy príbehu a na ich správanie.

Strana 48, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpovedať správne na otázku podľa textu.

Riešenie úlohy predpokladá dôkladné pochopenie textu žiakmi, pretože vyvodzujú vlastné závery (2. úroveň porozumenia textu).
Riešenie: Tri medvede

Strana 48, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ správne prečítať názvy rozprávok.

Riešenie úlohy je individuálne, závisí iba od rozhodnutia žiakov. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť rozprávanie o divadelnom predstavení, ktoré už žiaci videli.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na rozprávanie o obsahu textu.

Strana 49, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku správne slovo.

Riešenie úlohy je jednoduché, odporúčame zadať ho ako samostatnú prácu. Slová pod jednotlivými obrázkami sú veľmi podobné, preto má úloha diagnostický charakter. Učiteľ môže pozorovať, či žiaci čítajú slová dôkladne, alebo si iba na základe prvej slabiky domyslia zvyšok slova. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu všetkých slov v úlohe.
Riešenie: lekár, kone, lode

Strana 49, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ triediť slová podľa obsahu.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikujú slová. Po vyznačení slov prepíšu písaným písmom do riadka tie, ktoré sú názvami predmetov.
Riešenie: stolička, kniha, budík

Strana 49, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Tento typ úlohy riešia žiaci po prvýkrát. Odporúčame ju riešiť spoločne. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie iných skupín slov a ich spoločné pomenovanie, napr. kvety, šport, hry...

Strana 49, hodiny

Žiak vie:

- ✓ zložiť slovo z daných písmen;
- ✓ vytvorené slovo napísať písaným písmom;
- ✓ priradiť slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.

Žiaci už tento typ úlohy riešili. Skladajú slová z písmen na kartičkách rovnakej farby. Každé slovo povedia nahlas a napíšu ho písaným písmom do pripraveného riadka. Napísané slová prečítajú. Potom priradia slovo k obrázku, na ktorom je znázornené.
Riešenie: kladivo, deti, kniha

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 50, čítanie viet, text **Hodiny**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slabiky ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** so správnou mäkkou výslovnosťou;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pri slabikách **de**, **te**, **ne**, **le**, **di**, **ti**, **ni**, **li** je postupne zaradených viac textov. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania a mäkkej výslovnosti daných slabík.
Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, mäkkú výslovnosť a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).
Pri rozprávaní o obsahu textu sa učiteľ môže spýtať žiakov, či sa príbeh mohol naozaj stať, na postavy príbehu a na ich správanie.

Strana 50, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ odpoveďou na otázku vyjadriť svoj názor.

Riešenie úlohy predpokladá dôkladné pochopenie textu žiakmi, pretože vyvodzujú vlastné závery (2. úroveň porozumenia textu). Svoju odpoveď sa pokúsia zdôvodniť (s pomocou učiteľa).

Strana 50, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety slovo podľa skutočnosti.

Odporúčame najskôr prečítať všetky slová z ponuky. Riešenie úlohy je individuálne, závisí iba od rozhodnutia žiakov.

Strana 50, hodiny

Žiak vie:

- ✓ nakresliť hodiny.

Riešenie úlohy je individuálne.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 51, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v básni slová so slabikami *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*.

Žiaci najskôr prečítajú báseň. Odporúčame sa zamerať na správnu výslovnosť hľadaných slabík. Podčiarkovanie slabík je vhodné robiť spoločne, aby žiaci podčiarkli iba tie správne slabiky.

Strana 51, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;

- ✓ napísať názov povolania znázorneného na ilustrácii;
- ✓ vytvoriť o obrázku vetu najmenej so štyrmi slovami.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame spoločne prečítať vety a opísať činnosť na ilustrácii. Názov povolania môžu žiaci napísať samostatne. Vety podľa zadania žiaci tvoria spoločne.

Strana 51, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v jednosmerovke dané slová;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen.

Žiaci už tento typ úlohy riešili na strane 24. Úlohu však odporúčame riešiť spoločne.
Žiaci najskôr prečítajú slová v stĺpci, aby vedeli, ktoré slová budú hľadať v jednosmerovke. Prečiarknu si nájdené slovo v zozname slov v stĺpci. Zvyšné písmená v jednosmerovke môžu zakrúžkovať a postupne ich vypísať do pripravených rámčekov. Vzniknuté slovo prečítajú.
Riešenie: PRÁZDNINY

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie slabík ***de, te, ne, le, di, ti, ni, li*** v slovách.
Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas, preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ kladie otázky, napríklad: *Počujeme v slove hodiny slabiku di?*

Živé slová

Cieľ hry: Priradiť tlačený a písaný tvar toho istého slova.
Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačený a písaný tvar každého slova
Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačeným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Napr.: *Deti sa hrajú na ihrisku.* Na kartičkách je napísané slovo *deti*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačený tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li

Písanie, 5. zošit, strany 16 – 19
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 119 – 122

Pojmy:

slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li

Ciele:

- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;

- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *de, te*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

V hornej časti strany sú zväčšeným písmom napísané slabiky ***de, te***. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom treba dbať na správnu výslovnosť. Taktiež je potrebné žiakov upozorniť na správny pravopis slabík s mäkkou výslovnosťou, pretože mäkká výslovnosť ich môže zvádzať k písaniu mäkčeňa.
V ďalších riadkoch žiaci precvičujú tieto slabiky v slovách. V poslednom riadku sú slová nahradené obrázkom. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu.

Sebahodnotenie

Po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní slov pomenúvajúcich obrázky.

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *ne, le*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Strana je zameraná na precvičovanie slabík ***ne, le***. Postup je podobný ako na predchádzajúcej strane. Žiaci viackrát obtiahnu zväčšený tvar slabík. Potom pokračujú v písaní slov. Obrázky v poslednom riadku nahradia slovami, ktoré následne napíšu. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu. Po vypracovaní celej strany je dôležité upozorniť žiakov na potrebu kontroly kvality odpisu, napr. na napísanie všetkých rozlišovacích znamienok v slovách.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe písania rozlišovacích znamienok.

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *di, ti*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Na celej strane si žiaci precvičujú písanie slabík ***di, ti***. Pred písaním ich žiaci prečítajú a zopakujú si pravidlo o písaní slabík s mäkkou výslovnosťou. Ďalej píšu slabiky v dvojslabičných a trojslabičných slovách. V poslednom riadku nahradia obrázky slovami so slabikami s mäkkou výslovnosťou a napíšu ich. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritérium hodnotenia si môžu žiaci určiť aj sami. Je vhodné pýtať sa ich, na základe čoho vypracovali svoje sebahodnotenie.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ písať správne tvary slabík *ni, li*;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

V hornej časti strany sú zväčšeným písmom napísané slabiky ***ni, li***. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. V ďalších riadkoch žiaci precvičujú slabiky s mäkkou výslovnosťou v slovách. Zaradené slová majú rôzny počet slabík, od jednej až po štyri. V poslednom riadku sú slová nahradené obrázkom. Žiaci pomenujú obrázky a slová napíšu formou autodiktátu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní slov pomenúvajúcich obrázky.

Hlásky ia, ie, iu

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 52 – 55
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 123 – 124

Pojmy:
hlásky a písmená ia, ie, iu, tlačený a písaný tvar písmen; slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať tvary písmen ***ia***, ***ie***, ***iu***;
- ✓ určiť pozíciu hlások ***ia***, ***ie***, ***iu*** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie dvojhlások a písmen **ia, ie, iu***

Nápovedný obrázok pri dvojhláskach nie je, žiadne slovo sa nezačína dvojhláskou. Motivačná báseň predstavuje dvojhlásky ako dvojice písmen. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary dvojhlások (malé tlačené, malé písané), ktoré žiaci opakujú, ale pojem *dvojhlásky* nepoužívame.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 52, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásky ***ia, ie, iu*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlások ***ia, ie, iu*** vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je rodinná oslava Evičkiných narodenín. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci doma spoločne oslavujú narodeniny členov rodiny. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve dvojhlásky ***ia, ie, iu***. Predpokladáme,

že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou dvojhláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Učiteľ môže pomôcť otázkami. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať na rodinnej oslave. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s dvojhláskami ***ia, ie, iu*** na začiatku slova neexistujú*;*
- slová s dvojhláskami ***ia, ie, iu*** *vnútri* slova: *sviečky, sviatok, vedierko, čiapka, slniečko, prasiatko, lienka, usmieva sa;*
- slová s dvojhláskami ***ia, ie, iu*** na konci slova: *fotia, krajšia, menšia, väčšie...*

Žiaci po vyhľadaní slov s dvojhláskami ***ia, ie, iu*** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove ich počujú (určia pozíciu hlások v slove): vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlások v slove.

Strana 52, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov s dvojhláskami žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s dvojhláskami v slove je farebne odlíšená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania dvojhlások v slovách (čítame ako *ja, je, ju*), ktorá sa líši od čítania samostatne stojacich dvojhlások (čítame *ija, ije, iju*). Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo.
Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).
Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 52, čítanie viet, text **Prekvapenie**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slová s dvojhláskami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s dvojhláskami, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti dvojhlások v slovách.

Strana 53, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ prepísať slovo písaným písmom.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámčekov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Správne slovo prepíšu na linajku pod obrázkom. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.
Riešenie: teliatko, kuriatko, šteniatko

Strana 53, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások ***ia*** alebo ***ie*** v slovách znázornených na obrázkoch;
- ✓ vytvoriť vetu s použitím daných slov.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Je dôležité upozorniť žiakov, aby pomenovali zvieratká slovom s dvojhláskou, teda nie *prasa*, ale *prasiatko* atď. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).
Riešenie: ia: jahniatko, prasiatko, moriak, mačiatko; *ie*: včielka, lienka, sliepka

Strana 53, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ identifikovať slová, ktoré podľa významu nepatria do danej vety;
- ✓ určiť počet slov v danej vete.

Pri riešení úlohy odporúčame najskôr prečítať všetky slová, potom určiť tie, ktoré patria do daných viet. Počet slov vo vete žiaci určia až po vyznačení slov.
Riešenie: polievku, piesne

Strana 53, hodiny

Žiak vie:

- ✓ zložiť vetu z daných slov;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom s dodržaním pravidiel písania viet.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto je úloha vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová a určili prvé a posledné slovo vety. Pri prepisovaní vety upozorníme žiakov na to, že sa veta začína veľkým písmenom a na konci píšeme bodku.
Riešenie: Po dvore behá sliepka.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 54, čítanie viet, text **Sliepočka a kuriatka**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Rozprávka na tejto strane je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).Text je vhodný aj na rolové čítanie (rozprávač, sliepočka, prasiatko). Odporúčame rozprávať so žiakmi obsah textu – prerozprávať rozprávku.

Strana 54, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s porozumením;
- ✓ určiť pravdivosť alebo nepravdivosť obsahu vety podľa textu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA®*, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Pri určovaní pravdivosti/nepravdivosti žiaci vychádzajú z informácií priamo uvedených v texte. Učiteľ môže využiť úlohu na diagnostiku porozumenia nového textu.
Riešenie: P, -, -

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 55, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom spoja čiarou dvojice slov tvoriacich slovné spojenia. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Tvorenie viet s použitím slovných spojení odporúčame riešiť spoločne.
Riešenie: dlhá rieka, silný vietor, voňavý kvietok, malé hniezdo

Strana 55, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ obrázok nahradiť správnym slovom
- ✓ napísať vetu ako autodiktát;
- ✓ aplikovať pravopis písania viet (veľké začiatočné písmeno, znamienko na konci vety).

Úlohu tohto typu už žiaci riešili na strane 45, no i tak ju odporúčame riešiť spoločne. Učiteľ so žiakmi najskôr prečíta vety a žiaci pomenujú obrázky tak, aby v slovách boli dvojhlásky. Písanie viet potom môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu, najskôr si však so žiakmi zopakuje pravidlá písania viet.
Riešenie: Na oblohe žiari slniečko. Lienka sedí na kvietku.

Strana 55, hodiny

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázok slovom s dvojhláskou;
- ✓ určiť dvojhlásku v slovách;
- ✓ napísať slovo do správnej tabuľky.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame riešiť ju spoločne. Žiaci najskôr pomenujú obrázky. Učiteľ ich upozorní, že pomenovania majú obsahovať hlásky ***ia*** alebo ***ie***. Do tabuľky vpisujú písmená do okienok po jednom, dvojhláska je napísaná v jednom okienku, aby si žiaci uvedomili, že je to dvojica písmen.
Riešenie: ***IA***: DIVIAK, MORIAK; ***IE***: HNIEZDO, SLIEPKA

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Telefón
Cieľ: Precvičiť grafickú podobu slov.
Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách
Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *moriak*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa slovo dozvie posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Drep – skok – „Klamanie“
Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.
Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Sliepočka a kuriatka* v šlabikári na strane 54). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Domček
Cieľ: Precvičiť skladanie slov zo známych písmen.
Pomôcky: Slová s kartičkami, na ktorých sú príklady a na rubovej strane sú písmená vložené do obálky spolu s obrázkom domčeka.
Postup: Každý žiak (alebo dvojica žiakov) dostane obálku, v ktorej je domček a niekoľko kartičiek s príkladmi a písmenami. Domčeky sú vystrihnuté z papiera, majú jednoduchý tvar a na dverách majú napísané ľubovoľné číslo, ktoré sa žiaci učili na hodinách matematiky. Na kartičkách je z jednej strany napísaný príklad na sčítanie alebo odčítanie s rovnakým výsledkom, ako je číslo na domčeku.
Na druhej strane kartičiek je napísané písmeno. Písmená tvoria slovo. Okrem týchto „správnych“ kartičiek sú v obálke aj kartičky s príkladom, ktorý má iný výsledok ako číslo na domčeku, a s písmenami, ktoré netvoria slovo. Úlohou žiakov je vypočítať príklady na kartičkách, zistiť, ktoré z nich majú výsledok rovnaký ako číslo na domčeku, a vytvoriť slovo z písmen na ich zadnej strane, napríklad: Na domčeku je napísané číslo 10. Na kartičkách sú príklady a písmená:

4 + 6 (na rubovej strane je písmeno *L*), 12 – 2 (na rubovej strane je dvojhláska *IE*), 5 + 5 (na rubovej strane je písmeno *N*), 1 + 9 (na rubovej strane je písmeno *K*), 14 - 4 (na rubovej strane je písmeno *A*). To sú „správne kartičky“, čiže z nich žiaci vytvoria slovo *LIENKA.* Okrem nich musia byť v obálke aj kartičky s iným výsledkom a s písmenami, z ktorých žiaci nevytvoria slovo. V každej obálke je iné slovo a iné príklady.

Písanie ia, ie, iu

Písanie, 5. zošit, strany 20 – 25
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 123 – 124

Pojmy:
písané ia, ie, iu

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ napísať vetu o obrázku podľa zadania;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20

Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmená (dvojhlásku) ***ia***;
- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Strana je zameraná na písanie dvojhlásky ***ia***. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním dvojhlásky žiakov upozorníme na jej správne čítanie (samostatne stojaca dvojhláska sa číta *ija*, avšak v slove *ja*). Potom pokračujú v písaní slov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania optimálnych rozstupov medzi slovami.

Strana 21

Žiak vie:
- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ vymyslieť a správne napísať vetu.

V prvej štvorriadkovej časti strany žiaci precvičujú písanie dvojhlásky ***ia*** v slovách. Všetky slová sú zámerne zvolené tak, že pomenúvajú zvieratá. Druhý štvorriadkový blok je zameraný na písanie podľa autodiktátu. V prvých dvoch riadkoch sú slová nahradené obrázkami zvieratiek. Žiaci ich pomenujú a slová napíšu (kuriatko, teliatko). S danými slovami sa stretli v úlohách v šlabikári. V nasledujúcom riadku je ilustrácia, o ktorej majú žiaci napísať vetu. Ilustrácia je pomerne jednoduchá, a tak by žiaci

nemali mať problém s vytvorením vhodnej vety. Pred jej napísaním si žiaci zopakujú pravidlo o písaní viet.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri písaní vety podľa autodiktátu.

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmená (dvojhlásku) ***ie***;
- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Na celej strane si žiaci precvičia písanie dvojhlásky ***ie***. Po rozcvičení ruky píšu dvojhlásku v zväčšenom tvare. V nasledujúcich riadkoch sú predpísané slová, v ktorých sa dvojhláska pripája k rôznym spoluhláskam.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania písania bodky v dvojhláske.

Strana 23

Žiak vie:

- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ správne prepísať vetu;
- ✓ vymyslieť a správne napísať vetu.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania dvojhlásky ***ie*** v slovách v pozícii vnútri i na konci slova. Druhá časť strany je venovaná odpisu vety. V poslednom riadku je priestor pre tvorivú prácu žiakov. Úlohou žiakov je vymyslieť vetu o včielke a napísať ju. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju potom môže u jednotlivých žiakov použiť na diagnostiku písania.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ pomenovať dvojicu písmen (dvojhlásku) ***iu***;
- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Písanie dvojhlásky ***iu*** si žiaci precvičujú na celej strane. Pred jej písaním ju žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. V ďalších riadkoch sú predpísané slová s dvojhláskou na konci.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom môže byť dodržiavanie písania slov jedným ťahom a následné písanie rozlišovacích znamienok.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ dodržiavať primeraný rozstup medzi písmenami;
- ✓ prepísať vetu písaným písmom;
- ✓ odpísať vetu.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch žiaci precvičujú písanie dvojhlásky ***iu*** v slovách. Druhá časť je zameraná na odpis a prepis viet. Najprv odpíšu oznamovaciu vetu. Odporúčame predpísanú vetu neobťahovať, aby žiaci mali pri odpise správny kaligrafický vzor. V poslednom riadku prepíšu opytovaciu vetu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet.

Veľkonočné hádanky

Veľkonočné riekanky

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 56 – 57
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 125

Pojmy:
hádanka, otázka, riešenie hádanky, riekanka

Ciele:
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ vyriešiť hádanky;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
Strana 56, práca s ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ opísať ilustráciu;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa.

Na ilustrácii je Zuzanka s košíkom veľkonočných vajíčok – kraslíc, ktoré má pripravené pre „šibača“ – Adama. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci tiež doma maľujú kraslice a ako slávia Veľkú noc. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke pri maľovaní kraslíc. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 56, čítanie viet, text **Veľkonočné hádanky**, *úloha 1*

Žiak vie:
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ plynulo čítať text hádaniek;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom čítajú hádanky žiaci a odpovedia na otázku – riešia hádanku. Odporúčame, aby sa niektoré z nich naučili naspamäť.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení hádaniek.

Strana 57, práca s ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ opísať ilustráciu;
- ✓ rozprávať o udalosti;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa.

Na ilustrácii je Adam s veľkonočným korbáčom, pripravuje sa vyšibať Zuzanku. Pri práci s úlohou pokračujeme v téme Veľká noc. Žiakom dáme čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi pri pletení (kupovaní) korbáča. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 57, čítanie viet, text **Veľkonočné riekanky***, úloha 1*

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ plynulo čítať text riekaniek;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozprávať o udalosti.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Potom riekanky čítajú žiaci. Odporúčame, aby sa niektoré z nich naučili naspamäť.
Pri riešení úlohy žiaci rozprávajú o udalosti samostatne alebo pomocou otázok učiteľa.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri rozprávaní o udalosti.

Hláska a písmená ch, Ch

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 58 – 63
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 126 – 129

Pojmy:
hláska a písmená ch, Ch, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***Ch***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ch*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmen **ch, Ch***

Nápovedným obrázkom pri písmene ***ch*** je *chlieb*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom vysvetlíme, že v slovenskej reči sú aj také hlásky, ktoré sa zapisujú dvomi písmenami. Ako prvú sa naučia hlásku a písmená ***ch***, ***Ch***. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***Ch*** (malé tlačené ch, veľké tlačené ch, malé písané ch, veľké písané ch), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 58, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***ch*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ch*** na začiatku, vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je kuchyňa, v nej Zuzanka s mamičkou, ktorá nesie nákup. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci pomáhajú rodičom s nákupmi, či majú radi chlieb, či vedia, odkiaľ k nim chlieb prichádza. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***ch***. Predpokladáme, že už žiaci vedia na nej nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať mamičke a Zuzanke pri vykladaní chleba z nákupnej tašky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***ch*** na začiatku slova: *chlieb (chlebík);*
- slová s hláskou ***ch*** *vnútri* slova: *buchty, orechy, varechy;*
- slová s hláskou ***ch*** na konci slova: *plech.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***ch*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***ch*** v slove.

Strana 58, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 58, čítanie viet, text **Chlebík**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať splývavou výslovnosťou slová s predložkami;
- ✓ čítať vety so správnou výslovnosťou a intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred čítaním samotného textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, čítanie ktorých si vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 58, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení.
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových viet.

Strana 59, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ prečítať slová napísané rôznym typom písma;
- ✓ priradiť trojice slov, ktoré rovnako znejú.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime tých, ktorí pracovali celkom samostatne.

Strana 59, úloha 2
Žiak vie:
- ✓ určiť výskyt hlások ***ch, c*** alebo ***h*** v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).

Riešenie: ***ch***: chladnička, chobotnica, chrobák, chlieb; ***c***: ceruzka, cibuľa, cesnak, citrón; ***h***: holub, hrozno, hruška

Strana 59, úloha 3
Žiak vie:
- ✓ vyriešiť hádanku.

Žiaci prečítajú text hádanky a dopíšu odpoveď. Nápoveďou je obrázok chleba. Obe slová (chlieb, chlebík) sú napísané na predchádzajúcej strane, preto by žiaci nemali mať problém s napísaním slova.
Riešenie: chlieb (chlebík)

Strana 59, hodiny
Žiak vie:
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen ***ch, h***;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA®.* Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame zamerať sa aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 60, čítanie viet, text **Kuchár Michal**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu);
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede učiteľ môže so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú.
Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 60, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vybrať nový vhodný názov básne na základe pochopenia jej obsahu.

Riešenie úlohy predpokladá zvládnutie porozumenia textu na 2. úrovni.
Odporúčame, aby žiaci zdôvodnili svoj výber, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Riešenie: Majster kuchár

Strana 60, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Riešenie úlohy predpokladá zvládnutie porozumenia textu na 1. úrovni.
Riešenie: majster kuchár šalátový

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 61, čítanie viet, text **Na chalupe**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pri písmene ***Ch*** je zaradených niekoľko textov na precvičovacích stranách. Dôvodom je dôkladné precvičenie čítania tohto písmena v nových slovách.
Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 61, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ samostatne rozprávať na danú tému.

Odporúčame, aby učiteľ zadával žiakom pomocné otázky, aby sa žiaci postupne naučili plynulo rozprávať na danú tému.

Strana 61, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Podobné úlohy zamerané na porozumenie textu na 1. úrovni už žiaci riešili, tento typ sa odlišuje tým, že vyberajú odpoveď z ponuky. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vyhľadanie a podčiarknutie vety v texte, z ktorej sa žiaci dozvedeli správnu odpoveď.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Strana 62, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom dvojice slov tvoriacich slovné spojenia vyfarbia rovnakou farbou. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Tvorenie viet s použitím slovných spojení odporúčame riešiť spoločne.
Riešenie: chladné kachle, rýchla mucha, chorý chlapec

Strana 62, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ prečítať text napísaný písaným písmom;
- ✓ vyriešiť hádanku s pomocou nápovede.

Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť rozprávanie o tom, ako treba predchádzať chorobám.
Riešenie: choroba

Strana 62, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ vysvetliť význam viet (s pomocou učiteľa).

Odporúčame, aby učiteľ pomáhal žiakom pri vysvetľovaní významu viet, opisoval ich na konkrétnych príkladoch. Žiaci povedia, či zažili situáciu, na ktorú sa hodí opis pomocou daných viet.

Strana 62, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ napísať jednoduché informácie o sebe.

Úloha je vhodná na samostatnú prácu, odporúčame však, aby sa učiteľ vopred so žiakmi rozprával o tom, čo budú písať, prípadne spoločne napísali niektoré slová na tabuľu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 4.

Strana 63, čítanie viet, text **Pod lopúchom**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ čítať text s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Žiaci by mali vedieť samostatne povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii.
Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, najmä citosloviec. Žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 63, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Odporúčame úlohu zadať ako samostatnú prácu žiakov. Pri jej hodnotení učiteľ individuálne pochváli žiakov za prácu.

Strana 63, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame im pomáhať otázkami.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie žiakov odporúčame zamerať na riešenie úlohy 2.

Didaktické hry

Rýchle slová

Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).

Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.
Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta, v ktorej je slovo chata."* Žiak, ktorý má dané slovo, príde pred tabuľu. Podľa farby napísaného slova prídu ku tabuli ostatní žiaci, ktorí majú slová napísané tou istou farbou, pretože sú to slová z jednej vety. Zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vytvorenú vetu prečítajú.

Na detektíva
Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.
Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)
Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, kde boli Zuzanka s Adamom?* (Adam a Zuzanka boli na chalupe.) *V ktorej vete sú slová: chutné buchty?*

Živé slová
Cieľ hry: Priradiť tlačený a písaný tvar toho istého slova.
Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačený a písaný tvar každého slova
Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačeným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Napr. *Ujo Michal je kuchár.* Na kartičkách je napísané slovo *kuchár*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačený tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie ch, Ch

Písanie, 5. zošit, strany 26 – 32
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 126 – 129

Pojmy:
malé písané ch, veľké písané Ch

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;

- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno malé písané ***ch***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***ch***;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na písanie písmena *malé písané* ***ch***. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním písmena upozorníme žiakov na spôsob jeho zápisu (dvomi písmenami ***c*** a ***h***). Opäť (ako pri čítaní) im vysvetlíme, že v slovenskej reči sú aj také hlásky, ktoré sa zapisujú dvomi písmenami. Ako prvé sa naučia písať písmeno ***ch***.
Žiaci píšu písmeno v dvoch riadkoch, potom pokračujú v písaní slov s rôznou pozíciou nového písmena v slove.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru a výšky písmen.

Strana 27

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania písmena ***ch*** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Okrem nového písmena si žiaci zopakujú aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa stretli už skôr. Druhá časť strany je venovaná odpisu a prepisu viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 28

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané ***Ch***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***Ch***.

Písmeno *veľké písané* ***Ch*** si žiaci precvičujú na celej strane. Po rozcvičení ruky žiaci pokračujú v predpísaných riadkoch, ktoré sú zamerané na písanie samostatných písmen aj slabík. Žiaci si zopakujú spôsob zápisu písmena ***Ch*** s použitím dvoch písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie správneho sklonu písmen.

Strana 29

Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti, v oboch si žiaci precvičia písanie viet. V prvej časti žiaci odpisujú dve vety. Odporúčame zopakovať si pravidlo o písaní viet. Ďalej sa venujú prepisu viet s výkričníkom. Stranu žiaci vypracujú samostatne. Sústavne ich treba viesť k následnej kontrole napísaných viet.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na kontrolu správnosti napísaných viet.

Strana 30
Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú písmená a dvojhlásky, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 5. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 31
Žiak vie:
- ✓ samostatne odpísať vety;
- ✓ nahradiť obrázok vo vete slovom a napísať ho.

Strana je venovaná písaniu viet. Odporúčame pred ich písaním zopakovať pravidlo o písaní viet. Prvé dve vety žiaci odpíšu. V druhej časti sú dve vety, v ktorých je jedno slovo nahradené obrázkom. V prvej vete ide o prvé slovo, takže si žiaci precvičia písanie veľkého začiatočného písmena vo vete. V druhej vete je nahradené obrázkom posledné slovo vo vete. Cvičenie žiaci vypracujú samostatne a učiteľ ho môže použiť aj na diagnostické účely.

Sebahodnotenie
V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť doplnených slov vo vetách.

Strana 32
Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová znázornené na obrázkoch;
- ✓ samostatne napísať vetu s použitím daného slova.

Na poslednej strane žiaci pomenujú zvieratá na obrázku a potom tieto pomenovania napíšu. V závere strany je prázdny riadok, ktorý žiaci použijú na napísanie vety o jednom zvieratku, ktorú sami vytvoria. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostikovanie písania žiakov podľa autodiktátu. V rámci diagnostiky je potrebné sa zamerať najmä na dodržiavanie písania správneho tvaru jednotlivých písmen, písanie rozlišovacích znamienok a na pravidlo o písaní viet.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť vlastný postoj žiakov k písaniu.

Hláska a písmená f, F

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 64 – 67
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 130 – 131

Pojmy:
hláska písmená f, F, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***F***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***f*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmen **f, F***

Nápovedným obrázkom pri písmene ***F*** je *fialka*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***F*** (malé tlačené f, veľké tlačené f, malé písané f, veľké písané f), ktoré žiaci opakujú.
Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 64, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***f*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***f*** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii je znázornený maliar, ktorý vyfarbuje fialky na lúke. Prácu s úlohou odporúčame začať so žiakmi riadeným rozhovorom o tom, ktoré kvety poznajú, či vedia, prečo majú kvety farebné

lupienky (prilákať hmyz a vtáčiky kvôli opeleniu) a podobne. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov, upozorniť ich, že situácia na ilustrácii je rozprávková, neskutočná. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***f***. Predpokladáme, že žiaci vedia nájsť na ilustrácii znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať maliarovi a fialke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***f*** na začiatku slova: *fialka, fúzy, farby, farbičky, farebný, farbí;*
- slová s hláskou ***f*** *vnútri* slova: kufor, *zafarbí, prefarbí, nafarbí;*
- slová s hláskou ***f*** na konci slova *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na konci hlásku* ***f*** a ktoré sa *dá znázorniť na obrázku.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***f*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***f*** v slove.

Strana 64, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynule. Pri čítaní slov v stĺpci odporúčame upozorniť žiakov na časti slov, ktoré sú rovnaké a ktoré odlišné. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku alebo v stĺpci. Žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 64, čítanie viet, text **Fialka**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. V texte sú použité slová s rovnakým slovotvorným základom (prefarboval, zafarboval, prifarboval, odfarboval, dofarboval). Spoločne so žiakmi vysvetlíme význam slov. Žiaci môžu tvoriť nové podobné slová. Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však upozorňujeme aj na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame sa so žiakmi rozprávať o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Text má

otvorený koniec, preto odporúčame, aby žiaci sami vymysleli, ako príbeh mohol skončiť. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 64, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových slov.

Strana 65, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ priradiť k obrázku vhodné slovo.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi pomenovať obrázky a prečítať všetky slová v rámčekoch. Priradenie slov k obrázkom a dokreslenie chýbajúceho obrázka odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.
Riešenie: farbička

Strana 65, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do viet vhodné slová podľa obsahu;
- ✓ dopísať chýbajúce slová do viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešia prvýkrát. Odporúčame najskôr spoločne prečítať slová v ponuke, potom postupne čítať začiatky viet a vybrať vhodné slová podľa obrázka.
Riešenie: Malá Žofka má formičky. Štefanovi chutia fašírky. Chlapci hrajú futbal.

Strana 65, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť správne a nesprávne napísané slovo;
- ✓ priradiť písaný a tlačený tvar slova.

Úlohu tohto typu žiaci riešia po prvýkrát, preto ju odporúčame riešiť spoločne so všetkými žiakmi. Učiteľ upozorní žiakov na to, aké je dôležité správne poradie písmen v slove, aby malo slovo význam.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 66, čítanie viet, text **Fotky na výstavu**

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu);
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;

- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede môže učiteľ nacvičovať prednes básne so žiakmi. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú.
Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 66, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte;
- ✓ zložiť z daných slov vetu, ktorá súvisí s textom;
- ✓ napísať vetu s dodržaním pravidiel písania viet (veľké písmeno na začiatku, znamienko na konci vety).

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová a vyznačili tie, ktoré súvisia s textom. Potom z nich vytvoria vetu a napíšu ju do riadka. Rozširujúcou aktivitou môže byť určenie počtu slov vo vete.
Riešenie: Fedor fotí žirafu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na čítanie básne so správnym prednesom.

Strana 67, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova;
- ✓ určiť počet slabík v daných slovách;
- ✓ identifikovať slová s tromi slabikami.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, dopĺňanie písaných písmen je však do úlohy zaradené až teraz. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Po doplnení slov žiaci určujú počet slabík v každom slove. Rozširujúcou úlohou môže byť tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...
Riešenie: telefón, Afrika, február

Strana 67, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Podobný typ úlohy žiaci riešili na strane 49. Odporúčame ju riešiť spoločne.

Strana 67, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ nájsť informáciu priamo uvedenú v texte.

Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“
Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.
Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Žirafa* v šlabikári na strane 66). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie je v tejto hre dovolené, je tu použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Telefón
Cieľ: Precvičiť grafickú podobu slov.
Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách
Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *telefón*. Žiak začne na povel šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa slovo dozvie posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, každá veta inou farbou
Postup: Učiteľ napíše vety na kartičky (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: Fedor farbí fúrik.“* Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová
Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).
Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych zručností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie f, F

Písanie, 6. zošit, strany 1 – 5
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 130 – 131

Pojmy:
malé písané f, veľké písané F

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 1

Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno malé písané ***f***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***f***.

Strana je zameraná na nácvik písmena *malé písané **f***. Po úvodnom rozcvičení ruky je potrebné venovať veľkú pozornosť nácviku správnej postupnosti písania písmena ***f***, ktoré patrí medzi tvarovo najnáročnejšie písmená. Problematické je najmä písanie spodnej slučky, ktorá sa píše smerom sprava doľava, t. j. opačným smerom ako pri iných písmenách. Túto časť práce so stranou je vhodné doplniť aj precvičovaním na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Keď si žiaci precvičia postupnosť písania, pokračujú niekoľkonásobným farebným obťahovaním písmena na obrázku. V prvom riadku je písmeno predpísané v zväčšenom tvare, v ďalších dvoch riadkoch ho žiaci píšu v štandardnej veľkosti. V závere strany žiaci píšu slová s novým písmenom na začiatku slova.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnej hornej a dolnej výšky nového písmena.

Strana 2

Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Na celej strane sa precvičuje písmeno ***f*** v slovách v rôznych pozíciách a v dvoch vetách. Pred písaním odporúčame slová a vety prečítať a v prípade potreby vysvetliť význam slov *fanfára* a *fujara*, ktoré môžu byť žiakom menej známe. Druhá časť strany je venovaná precvičeniu odpisu a prepisu viet. Žiaci ju vypracujú samostatne a učiteľ ju môže využiť aj na priebežnú diagnostiku zvládnutia písania ***f*** u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť úspešnosť pri odpise a prepise viet.

Strana 3
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno veľké písané ***F***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***F***.

Na strane sa žiaci naučia písať písmeno *veľké písané* ***F***. Pred jeho písaním ho žiaci pomenujú a porovnajú s tvarom písmena ***T***. Žiaci zistia, že sa líšia len jedným prvkom, umiestneniu ktorého treba venovať pozornosť. Písanie tejto časti písmena tiež spôsobuje prerušenie jednoťažnosti písania. Písmeno na obrázku žiaci niekoľkokrát farebne obtiahnu. Ďalej nasleduje písanie samostatných písmen v dvoch riadkoch a striedavé písanie veľkého a malého písmena. V nasledujúcich riadkoch žiaci precvičujú písmeno ***F*** v menách.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru písmena ***F***.

Strana 4
Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom.
- ✓ samostatne odpísať vety s novým písmenom.

V prvej štvorriadkovej časti sa precvičuje písmeno ***F*** vo vlastných menách osôb, a tak si žiaci zopakujú pravidlo o písaní veľkého písmena na ich začiatku. V druhej časti žiaci odpíšu dve oznamovacie vety zamerané na precvičenie oboch tvarov písmena ***F***, ***f***. Pred ich písaním odporúčame vety prečítať a v prípade potreby vysvetliť význam slov *harfa* a *flauta*, ktoré môžu byť pre niektorých žiakov neznáme.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť úspešnosť pri písaní mien.

Strana 5
Žiak vie:
- ✓ samostatne prepísať vety s novým písmenom;
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho.

Celá strana je venovaná precvičovaniu písmen ***f, F*** pri prepise viet. V dvoch opytovacích vetách je posledné slovo nahradené obrázkom. Pred písaním viet ich odporúčame najprv prečítať a pomenovať obrázky. Potom žiaci stranu vypracujú samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostické účely.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie odporúčame zamerať na dodržiavanie písania rozlišovacích znamienok.

Hláska a písmená g, G

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 68 – 71
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 132 – 133

Pojmy:
hláska a písmená g, G, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***G***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***g*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmen **g, G***

Nápovedným obrázkom pri písmene ***G*** je *gitara*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***G*** (malé tlačené g, veľké tlačené g, malé písané g, veľké písané g), ktoré žiaci opakujú.
Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 68, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***g*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***g*** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Ilustrácia sa viaže na nasledujúci text – na rozprávku. Je na ňom zobrazený svrček Gabo, ktorý hrá na gajdy. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci vedia hrať na nejaký

hudobný nástroj alebo sa naň plánujú učiť hrať, aké hudobné nástroje poznajú... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.
Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***g***. Predpokladáme, že v nej žiaci vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať svrčkovi. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***g*** na začiatku slova: *gajdy, gitara;*
- slová s hláskou ***g*** vnútri slova: *agát, margarétka;*
- slová s hláskou ***g*** na konci slova: *frng.*

Žiaci po vyhľadaní slov s hláskou ***g*** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***g*** v slove.

Strana 68, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).
Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 68, čítanie viet, text **Koncert pod agátom**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 68, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou intonáciou.

Strana 69, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámčekov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.
Riešenie: guľa, gombík, bager, pagáč

Strana 69, úloha 2
Žiak vie:
- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Úlohou žiakov je spojiť dané slabiky do slov, pričom tvoria dvojice slov, ktoré majú rovnakú prvú slabiku. Po prvýkrát sú v úlohe použité zatvorené slabiky. Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto odporúčame zadať úlohu ako samostatnú prácu. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.
Riešenie: guma, guľa; galoše, gazela, gašparko, gaštany

Strana 69, úloha 3
Žiak vie:
- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slovné spojenia tvoriace začiatky viet a slovné spojenia tvoriace konce viet. Pomôckou žiakov pri kontrole svojej práce sú na seba nadväzujúce zakončenia rámčekov, v ktorých sú vety napísané.
Riešenie: Gitka zjedla pagáč. Gunár má biele perie. Puding je na stole.

Strana 69, hodiny
Žiak vie:
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmen ***g, G***;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA®*. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame zamerať sa aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.
Riešenie: gitara

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 70, čítanie viet, text **Gašparko**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami plynulo;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (rozprávač, Zuzanka, Adam). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 70, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, no i tak odporúčame pomáhať im otázkami.

Strana 70, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Učiteľ upozorní žiakov, že mená hračiek sú v texte uvedené v inom tvare, ako ich budú písať do riadka.
Riešenie: gašparko Smejko, bábika Gabika

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na plynulé čítanie nového textu.

Strana 71, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať dané slová po slabikách
- ✓ určiť slová s rovnakou poslednou slabikou.

Úlohu odporúčame riešiť ako samostatnú prácu. Rozširujúcou úlohou môže byť určovanie počtu písmen, slabík v slovách, prípadne vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.
Riešenie: gorila – gazela, bager – tiger, galoše – egreše, mesto – Gusto

Strana 71, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do vety správne slovo podľa obsahu.

Úloha precvičuje čítanie s porozumením. Je vhodná sa samostatnú prácu a má diagnostický charakter.

Strana 71, hodiny

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v dvojsmerovke dané slová;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen.

Tento typ úlohy už žiaci riešili, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne.
Žiaci najskôr prečítajú slová v oboch stĺpcoch, aby vedeli, ktoré slová budú hľadať v dvojsmerovke. Učiteľ im vysvetlí, čo znamenajú šípky pri stĺpcoch (určujú smer hľadania slov v dvojsmerovke). Odporúčame najskôr začať hľadať slová v riadkoch, potom v stĺpcoch. Nájdené slovo si prečiarknu v zozname slov v stĺpci. Zvyšné písmená v dvojsmerovke môžu zakrúžkovať a postupne ich vypísať do pripravených rámčekov. Vzniknuté slovo prečítajú.
Riešenie: PUDING

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Nezbedný vietor
Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.
Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách
Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.
Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priraďujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Hľadaj dvojice
Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.
Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách
Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (gitara, gajdy, gauč, gašparko, garáž...) a rozloží ich na zem alebo ich pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priraďujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne ich použijú vo vetách.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: „Gusto má nový bager.“* Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie g, G

Písanie, 6. zošit, strany 6 – 9
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 132 – 133

Pojmy:
malé písané ***g***, veľké písané ***G***

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 6

Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno malé písané ***g***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***g***;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na nácvik písmena *malé písané* ***g***. Žiaci pomenujú písmeno, ktoré idú písať a môžu ho porovnať s inými písmenami s podobným tvarom. Potom ho niekoľkokrát farebne obtiahnu. Ďalej pokračujú v písaní izolovaných písmen v dvoch riadkoch. V prvom riadku je písmeno predpísané v zväčšenom tvare. V nasledujúcich riadkoch žiaci precvičujú písmeno ***g*** v slovách v pozícii na začiatku slova.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov a veľkosti písmen.

Strana 7

Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať a prepísať vety.

Prvý štvorriadkový blok je venovaný precvičovaniu písmena ***g*** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis viet. Tento typ strany už žiaci dobre poznajú, a tak ju môžu celú vypracovať samostatne.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce vypracujú sebahodnotenie podľa pokynov učiteľa. Kritériom môže byť správnosť napísaných viet.

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané ***G***;
- ✓ obkresliť tvar písmena na danom obrázku;
- ✓ písať správny tvar písmena ***G***
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je venovaná nácviku písania písmena *veľké písané* ***G*** samostatne aj v slovách. Zväčšený tvar písmena na obrázku žiaci niekoľkokrát obtiahnu farbičkami. Nácvik postupnosti písania by žiakom nemal robiť problémy, pretože tvarové prvky písmena ***G*** sa už žiaci naučili pri písaní iných písmen. Samostatné písmená píšu v troch riadkoch. V posledných dvoch riadkoch precvičujú písanie ***G*** na začiatku vlastných mien.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom úspešnosti môže byť dodržiavanie správneho sklonu písmena.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom;
- ✓ vymyslieť a napísať odpoveď na otázku podľa zadania.

V prvej štvorriadkovej časti sa precvičuje písmeno ***G*** vo vlastných menách osôb, a tak si žiaci zopakujú pravidlo o písaní veľkého písmena na ich začiatku. V druhej časti žiaci píšu dve vety. Oznamovacia veta je zameraná na odpis. Opytovaciu vetu žiaci v tomto prípade neprepisujú, ale ich úlohou je vymyslieť a napísať na ňu odpoveď.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce so stranou môžu v rámci sebahodnotenia hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní odpovede na danú otázku.

Skupina hlások ou

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 72 – 74
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 134 – 135

Pojmy:
skupina hlások ou a písmená ou, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať slová so skupinou hlások ***ou***;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie skupiny hlások a písmen **ou***

Pri skupine písmen ***ou*** nie je nápovedný obrázok, pretože je to slovná prípona. V motivačnej básni je veľa slov, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si tejto skupiny hlások v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K skupine bezpätkového tvaru písmen pribudol písaný i tlačený tvar. Pri „predstavovaní“ skupiny písmen ich pomenujeme takto: tlačené ***ou***, písané ***ou.***
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 72, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať skupinu hlások ***ou*** v slovách znázornených na ilustrácii.

Na ilustrácii je Zuzanka s Adamom, ako pomáhajú upratovať u babičky a deduška. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci tiež pomáhajú s upratovaním doma, prípadne u starých rodičov, ktoré domáce práce ich bavia, aké pomôcky alebo nástroje pri upratovaní používajú... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby učiteľ kládol otázky, napr.: *Čím utiera Zuzanka zrkadlo? Čím bude zametať podlahu?...* Tak zabezpečí, že žiaci vo vetách použijú skupinu hlások ***ou***. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri upratovaní u babičky. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 72, čítanie slov s novou skupinou písmen na konci slova

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov so skupinou písmen ***ou*** žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s týmito písmenami v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).
Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú. Rozširujúcou aktivitou môže byť použitie nových slov vo vetách.

Strana 72, čítanie viet, text **Upratovanie**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať správne slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Text potom čítajú žiaci. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania nových slov, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti pri čítaní nových slov.

Strana 73, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k začiatku vety jej správny koniec.

Žiaci už tento typ úlohy riešili, preto je vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky slová alebo slovné spojenia tvoriace začiatky viet a slová tvoriace konce viet. Pomôckou žiakov pri kontrole ich vlastnej práce sú na seba nadväzujúce zakončenia rámčekov, v ktorých sú vety napísané. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie zábavných viet z daných slov alebo slovných spojení.
Riešenie: Zametáme metlou. Polievku jeme lyžicou. Záhradu okopávame motykou.

Strana 73, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát, preto odporúčame spoločné riešenie. Žiaci si môžu podčiarknuť mená detí vo vetách, aby sa im potom ľahšie písali do pripravených riadkov.

Riešenie: Petrík s Kvetkou, Roman so Želkou, Miško so Zuzkou

Strana 73, hodiny

Žiak vie:

- ✓ napísať jednoduché informácie o sebe.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili na strane 62. Odporúčame, aby žiaci riešili úlohu spoločne. To preto, aby učiteľ mohol usmerniť žiakov pri písaní odpovedí tak, aby písali slová so skupinou písmen ***ou*** na konci slov (ak je to vhodná odpoveď).

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Strana 74, čítanie viet, text **Za dedinou**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať plynulo neznámy text;
- ✓ doplniť do viet slová podľa obsahu textu.

Strana je určená na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Na ilustrácii je časť hospodárskeho dvora s dvojicami domácich zvierat. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiaci porovnajú situáciu znázornenú na ilustrácii so svojimi vlastnými skúsenosťami.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Práca s týmto textom je výnimočná tým, že žiaci dopisujú do textu slová podľa porozumenia textu na 1. úrovni (informácie priamo uvedené v texte). Žiaci tak čítajú text, ktorý je napísaný aj ich rukopisom.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na správne dopísanie slov do textu.

Didaktické hry

Rybník

Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.
Pomôcky: Kartičky s vetami napísanými po jednotlivých slovách, pričom je každá veta napísaná inou farbou.
Postup: Na spodnú časť magnetickej tabule nakreslíme rybník (modrý ovál), pripevníme doň kartičky s vetami rozdelenými na slová. Každá veta je napísaná inou farbou. Nad rybníkom sú vety napísané písaným písmom. Žiaci vyberú slová z rybníka podľa farby, zostavia z nich vetu a pripnú ju na magnetickú tabuľu vedľa písaného tvaru vety nad rybníkom.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli alebo neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Za dedinou* v šlabikári na strane 74). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Rýchle slová
Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).
Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu pri hre.

Písanie ou

Písanie, 6. zošit, strany 10 – 11
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 134 – 135

Pojmy:
skupina písmen ***ou***

Ciele:
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ nahradiť vo vete obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 10
Žiak vie:
- ✓ pomenovať skupinu písmen ***ou***;
- ✓ písať slová s novou skupinou písmen.

Strana je zameraná na nácvik skupiny písmen ***ou***. Žiaci si precvičia nielen náročnejší spoj týchto dvoch písmen s niektorými spoluhláskami, ale nepriamo sa zoznamujú s novým gramatickým princípom, ktorý sa uplatňuje pri zakončení slov ženského rodu. Po rozcvičení ruky na úvodnom obrázku žiaci píšu spojenie v prvom riadku v zväčšenom tvare. Ďalej ho precvičujú v dvojslabičných slovách (zámená a podstatné mená ženského rodu v inštrumentáli). Odporúčame, aby učiteľ toto gramatické pravidlo žiakom vopred primeranou formou vysvetlil, ale od žiakov zdôvodňovanie gramatického javu nevyžadoval.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu postupovať podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť správne držanie tela pri písaní, správna poloha písanky a pod.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novou skupinou písmen;
- ✓ nahradiť obrázok vo vete slovom a napísať ho;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch si žiaci precvičujú skupinu písmen ***ou*** v slovách a v predložkových spojeniach. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis vety s exponovaným výskytom skupiny písmen ***ou*** v slovách. Žiaci najprv odpíšu prvú oznamovaciu vetu. Pri písaní druhej vety je náročnosť prepisu zvýšená tým, že posledné slovo je nahradené obrázkom. Žiaci namiesto obrázka napíšu slovo, ktoré je zakončené skupinou písmen ***ou***. Po dvojstranovom precvičovaní by ho mali napísať správne.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri prepise vety a správnom nahradení obrázka slovom.

Hláska a písmená dz, Dz

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 75 – 77
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 136 – 137

Pojmy:

hláska písmená dz, Dz, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***Dz***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***dz*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

*Vyvodenie hlásky a písmen **dz, Dz***

Nápovedný obrázok pri písmene ***dz*** nie je, pretože žiadne slovo s hláskou ***dz*** na začiatku sa nedá znázorniť na obrázku. V básni je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.

K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudnú všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***Dz*** (malé tlačené dz, veľké tlačené dz, malé písané dz, veľké písané dz), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 75, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***dz*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***dz*** na začiatku a vnútri slova.

Na ilustrácii sú znázornené chrobáčiky pod rýdzikom. Ilustrácia sa viaže na rozprávku, ktorú budú žiaci čítať. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, ktoré huby poznajú

a podobne. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie obrázka. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov, upozorniť ich, že situácia na ilustrácii je rozprávková, neskutočná. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***dz***. Vzhľadom k tomu, že hláska ***dz*** je menej frekventovanou hláskou, pomáhame žiakom nájsť slová, ktoré s ilustráciou súvisia a vyskytuje sa v nich hláska ***dz***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Odporúčame vopred určiť počet slov vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať chrobáčikom pri rýdziku. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***dz*** na začiatku slova: *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na začiatku hlásku **dz*** a *dá sa znázorniť na obrázku;*
- slová s hláskou ***dz*** *vnútri* slova: rýdzik;
- slová s hláskou ***dz*** na konci slova: *nie sú znázornené, pretože nie je slovo, ktoré má na konci hlásku **dz*** a *dá sa znázorniť na obrázku.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***dz*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove). Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***dz*** v slove.

Strana 75, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Učiteľ upozorní žiakov, že hláska ***dz*** je napísaná pomocou dvoch písmen: ***d*** a ***z***. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 75, čítanie viet, text **Rýdzik**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však upozorňujeme aj na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 75, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri plynulom čítaní nových slov.

Strana 76, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k slovu vyjadrenie jeho významu.

Podobný typ úlohy žiaci riešili na strane 67. Odporúčame ju riešiť spoločne.

Strana 76, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikovali slová. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, alebo ich použitie vo vetách.

Strana 76, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ zložiť slová z daných slabík;
- ✓ doplniť správne slovo do vety.

Skladanie slabík do slov nie je novou úlohou pre žiakov. S dopĺňaním vytvorených slov do viet sa už stretli aj na strane 42. Odporúčame slová písať písaným písmom. Úloha tohto typu pomáha žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Má tiež diagnostický charakter.

Strana 76, hodiny

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ nakresliť obrázok podľa viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešili aj na strane 24. Žiaci nielen vyfarbujú, ale aj dokresľujú obrázok podľa obsahu viet. Úloha má diagnostický charakter, pomáha určiť spôsobilosť žiakov porozumieť textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Strana 77, čítanie viet, text **Hrádza**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet. Rozprávanie dáva priestor na plnenie socioafektívnych cieľov a na medzipredmetové vzťahy.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (rozprávač, Zuzanka, Adam). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 76, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát. Pri riešení úlohy žiakom pomôže rozprávanie obsahu prečítaného textu. Odporúčame, aby prečítali všetky slová a slovné spojenia, potom vyznačili tie, o ktorých čítali v texte.
Riešenie: potok, bobriu hrádzu, vlčie maky

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na riešenie úlohy 1.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.
Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Rýdzik* v šlabikári na strane 75). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Telefón

Cieľ: Precvičiť grafickú podobu slov.
Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách
Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *hrádza*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa dozvie slovo posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety sú napísané na kartičkách po jednotlivých slovách (každá veta inou farbou).
Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: Zjedli sme bryndzové halušky."* Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Rýchle slová
Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).
Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo nahlas prečítať.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Písanie: dz, Dz

Písanie, 6. zošit, strany 12 – 13
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 136 – 137

Pojmy:
malé písané dz, veľké písané Dz

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 12
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmená malé písané ***dz***, veľké písané ***Dz***;
- ✓ písať správny tvar písmen ***dz***, ***Dz***.

Strana je zameraná na nácvik písania písmen ***dz, Dz***. Žiaci si najprv rozcvičia ruku na úvodnom obrázku. Pred písaním písmena upozorníme žiakov na spôsob jeho zápisu (dvomi písmenami ***d*** a ***z)***. Žiaci striedavo píšu malé a veľké písmeno v prvom riadku v zväčšenom tvare. Potom ich v dvoch riadkoch precvičujú samostatne. V závere strany píšu slová s novým písmenom.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie správnych tvarov jednotlivých písmen v slovách.

Strana 13
Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novými písmenami;
- ✓ odpísať vetu napísanú písaným písmom;
- ✓ prepísať vetu napísanú tlačeným písmom.

Strana sa venuje precvičovaniu písania písmen ***dz***, ***Dz*** v slabikách a v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Je tu aj priestor na odpis a prepis viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov. Je potrebné pripomínať žiakom potrebu opätovnej kontroly nimi napísaných slov a viet.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Hláska a písmená dž, Dž

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 78 – 80
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 138 – 139

Pojmy:

hláska písmená dž, Dž, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***Dž***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***dž*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

*Vyvodenie hlásky a písmen **dž**, **Dž***

Nápovedným obrázkom pri písmene ***Dž*** je *džbán*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***Dž*** (malé tlačené dž, veľké tlačené dž, malé písané dž, veľké písané dž), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 78, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***dž*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***dž*** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzanka na remeselných trhoch, stojí pri stánku džbánkarky, pozerá na výrobu džbánov. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom so žiakmi o tom, či už niekedy

videli prácu remeselníkov, či sami niekedy niečo vyrobili, či by chceli ovládať nejaké remeslo a ktoré... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***dž***. Predpokladáme, že v nej žiaci vedia nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré s ilustráciou súvisia. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Mali by samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii. Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzanke a džbánkarke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii, prípadne s ňou môže súvisieť:

- slová s hláskou ***dž*** na začiatku slova: *džbán, džbány, džbánkarka;*
- slová s hláskou ***dž*** vnútri slova: *hádže;*
- slová s hláskou ***dž*** na konci slova: *hádž.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***dž*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***dž*** v slove.

Strana 78, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).
Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 78, čítanie viet, text **Džbán**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším. Odporúčame upozorniť žiakov na ilustráciu pod textom a kaligram v tvare džbána vytvorený z textu (pojem *kaligram* so žiakmi nepoužívame, vhodný je názov: *obrázok z textu*).
Po prečítaní textu odporúčame o ňom viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Sú v ňom použité slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou slov s novým písmenom.

Strana 79, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ napísať dané slovo.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámčekov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Prepis slova do riadka môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.
Riešenie: džem, džíp, džús, džbán

Strana 79, úloha 2
Žiak vie:
- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 66, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť vysvetlenie významu slov, určenie počtu slabík v každom slove, tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...
Riešenie: rýdzik, džem, medzera, sadze, bryndza, cudzí

Strana 79, úloha 3
Žiak vie:
- ✓ vytvoriť z daných slov slovné spojenia podľa významu;
- ✓ vytvoriť vety s použitím daných slovných spojení.

Žiaci tento typ úlohy riešia po prvýkrát, preto odporúčame riešiť ju spoločne. Najskôr prečítajú slová v oboch stĺpcoch. V úlohe sú použité slová, ktoré nie sú súčasťou bežnej slovnej zásoby prvákov, preto odporúčame, aby učiteľ pomohol žiakom pri jej riešení. Tvorenie viet s vytvoreným slovnými spojeniami pomôže žiakom lepšie pochopiť význam nových slov.
Riešenie: koník – erdží, kosa – cvendží, deti – džavocú, chlieb – sádžu

Strana 79, hodiny
Žiak vie:
- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ vypísať z daných slov názvy potravín.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, tak ľahšie identifikujú slová. Názvy potravín môžu žiaci prečítať spoločne, ich písanie môže byť zadané ako samostatná práca. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, prípadne ich použitie vo vetách.
Riešenie: bryndza, rýdziky, džem

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 80, čítanie viet, text **Džudo**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby o nej žiaci vedeli samostatne vytvoriť 5 samostatných viet.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý, skutočný, neskutočný...). Text je vhodný aj na rolové čítanie (rozprávač, Zuzanka, Adam, otecko, mamička). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a na medzipredmetové vzťahy. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Strana 80, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte.

Úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť podčiarknutie vety v texte, v ktorej je daná informácia uvedená.
Riešenie: džudo, džudista

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na plynulé čítanie nového textu.

Didaktické hry

Nezbedný vietor
Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.
Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách
Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.
Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, to nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priraďujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Hľadaj dvojice
Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov, určiť význam slova – priradiť slovo k obrázku, ktorý ho znázorňuje.
Pomôcky: slová napísané na samostatných kartičkách

Postup: Učiteľ pripraví známe slová napísané na kartičkách a obrázky, ktoré ich znázorňujú (džús, džem, džíp, džungľa, džbán...) a rozloží ich na zem alebo pripne na magnetickú tabuľu. Žiaci priraďujú slová k obrázkom. Slová opakovane čítajú, prípadne použijú vo vetách.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.
Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: V džbáne je pomarančový džús."* Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie dž, Dž

Písanie, 6. zošit, strany 14 – 15
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 138 – 139

Pojmy:
malé písané dž, veľké písané Dž

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slabiky, slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 14
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmená malé písané ***dž***, veľké písané ***Dž***;
- ✓ písať správny tvar písmen ***dž***, ***Dž***;
- ✓ písať správne slová s novým písmenom.

Dvojstrana 14 a 15 je venovaná nácviku písania písmen ***dž, Dž***. Po rozcvičení ruky píšu žiaci v prvom riadku striedavo zväčšené tvary oboch písmen, potom po jednom riadku každé písmeno samostatne v štandardnej veľkosti písmen. Na konci strany píšu jednoslabičné slová s písmenom ***dž*** na začiatku slova.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť správne písanie mäkčeňov v nových písmenách.

Strana 15
Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;

- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve štvorriadkové časti. Zamerané sú na precvičovanie písania nových písmen v slovách a vo vetách. Pred písaním je vhodné slová a vety prečítať a zistiť, či žiaci rozumejú významu všetkých slov. Niektoré z nich bude pravdepodobne potrebné žiakom vysvetliť. V druhej časti strany je priestor na odpis a prepis viet.

Sebahodnotenie
Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri písaní viet.

Hláska ô

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 81 – 83
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 140 – 141

Pojmy:
hláska a písmeno ô, tlačený a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať tvary písmena ***ô***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ô*** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmena **ô***

Nápovedný obrázok pri písmene ***ô*** nie je, žiadne slovo, ktoré sa začína hláskou ***ô***, sa nedá znázorniť na obrázku. Motivačná báseň predstavuje ***ô*** ako ***o*** so strieškou, aby si žiaci ľahšie zapamätali jeho podobu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***ô*** (malé tlačené ô, veľké tlačené ô, malé písané ô, veľké písané ô), ktoré žiaci opakujú.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 81, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***ô*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ô*** na začiatku a vnútri slov.

Na ilustrácii sú znázornené kvapky, ktoré sa rozprávajú cestou z oblaku na zem. Ilustrácia sa viaže na rozprávku, ktorú budú žiaci čítať. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či vedia, odkiaľ sa berie dážď, či je dôležitý pre život ľudí, zvierat a rastlín, čo vedia o kolobehu vody v prírode. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***ô***. Predpokladáme, že žiaci vedia na ilustrácii nájsť znázornené slová s danou hláskou, prípadne tvoriť prídavné mená a slovesá, ktoré súvisia s ilustráciou. Odporúčame, aby učiteľ pomáhal otázkami naviesť žiakov na pomenovania s hláskou ***ô***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať kvapôčkam v daždi. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***ô*** na začiatku slova: *ôsma (kvapka);*
- slová s hláskou ***ô*** *vnútri* slova: *kvapôčka, potôčik, vôkol;*
- slová s hláskou ***ô*** na konci slova: *nie sú znázornené na ilustrácii.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***ô*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove ju počujú (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku alebo vnútri slova. Grafické znázornenie pozície hlásky v slove je znázornené pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***ô*** v slove.

Strana 81, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania písmena ***ô*** v slovách (čítame ako *uo).* Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci vo vetách čítali plynulo. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 81, čítanie viet, text **Kvapôčka**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slová s písmenom ***ô***;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly žiakom za ich prácu.

Strana 81, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti nového písmena ***ô*** v slovách.

Strana 82, čítanie viet, text **Hôrka**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Príbeh na tejto strane je určený na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi precvičiť vopred, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu.

Strana 82, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vybrať vhodný názov príbehu;
- ✓ vymyslieť nový vhodný názov príbehu.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA®*, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.
Riešenie: Nezvyčajná príhoda

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na riešenie úlohy 1.

Strana 83, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť výskyt hlások ***ô*** alebo ***o*** v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spoločne, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Je dôležité upozorniť žiakov, aby pri pomenovaní predmetov rozlišovali ich veľkosť a pomenovali ich slovom s hláskou ***ô***. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).
Riešenie: ***ô***: nôž, kôš, kôl, stôl; ***o***: košík, nožík, voz, stolička

Strana 83, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ priradiť správnu odpoveď podľa textu;
- ✓ tvoriť iné otázky k textu.

Riešenie úlohy závisí od porozumenia textu *Hôrka* na predchádzajúcej strane (s. 82). Pri riešení úlohy odporúčame najskôr povedať obsah textu, prečítať všetky otázky a navrhnuté odpovede. Priraďovanie odpovedí k otázkam môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Žiakov upozorníme na názov v hlavičke stĺpcov (OTÁZKA, ODPOVEĎ), aby sa oboznámili s týmito pojmami.

Strana 83, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ doplniť do básne správne slová z ponuky;
- ✓ využiť pri dopĺňaní slov podobné zakončenie slov (rýmy).

Žiaci tento typ úlohy riešia po prvýkrát, preto ju odporúčame riešiť spoločne. Po dopísaní slov do textu básne ju žiaci prečítajú.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.
Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Hôrka* v šlabikári na str. 82). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Domček

Cieľ: Precvičiť skladanie slov zo známych písmen.
Pomôcky: Slová s kartičkami, na ktorých sú príklady a na rubovej strane písmená vložené do obálky spolu s obrázkom domčeka (alebo iným obrázkom, na ktorom je napísané číslo – výsledok príkladov).
Postup: Každý žiak (alebo dvojica žiakov) dostane obálku, v ktorej je domček a niekoľko kartičiek s príkladmi a písmenami. Domčeky sú vystrihnuté z papiera, majú jednoduchý tvar a na dverách majú napísané ľubovoľné číslo, ktoré sa žiaci učili na hodinách matematiky. Na kartičkách je z jednej strany napísaný príklad na sčítanie alebo odčítanie s rovnakým výsledkom ako číslo na domčeku. Na druhej strane kartičiek je napísané písmeno. Písmená tvoria slovo. Okrem týchto „správnych“ kartičiek sú v obálke aj kartičky s príkladom, ktorý má výsledok iný ako číslo na domčeku, a s písmenami, ktoré netvoria slovo. Úlohou žiakov je vypočítať príklady na kartičkách, zistiť, ktoré z nich majú výsledok rovnaký ako číslo na domčeku a z písmen na ich zadnej strane vytvoriť slovo, napríklad:
Na domčeku je napísané číslo 10. Na kartičkách sú príklady a písmená:
4 + 6 (na rubovej strane je písmeno *H*), 12 – 2 (na rubovej strane je písmeno *Ô*), 5 + 5 (na rubovej strane je písmeno *R*), 1 + 9 (na rubovej strane je písmeno *K*), 14 - 4 (na rubovej strane je písmeno *A*).
To sú „správne kartičky“, čiže z nich žiaci utvoria slovo *HÔRKA.* Okrem nich musia byť v obálke aj

kartičky s iným výsledkom a písmenami, z ktorých žiaci netvoria slovo. V každej obálke je iné slovo a iné príklady.

Písanie: ô

Písanie, 6. zošit, strany 16 – 17
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 140 – 141

Pojmy:
malé písané ô, veľké písané Ô

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 16

Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmená ***ô***, ***Ô***;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Na strane sa žiaci naučia písať písmená ***ô, Ô***. Pred písaním ich žiaci prečítajú, pričom je potrebné dbať na správnu výslovnosť. Žiaci sa stretávajú s novým rozlišovacím znamienkom – vokáňom, písaniu ktorého treba venovať pozornosť. Žiaci po rozcvičení ruky píšu v prvom riadku striedavo písmená v zväčšenom tvare. V nasledujúcich dvoch riadkoch ich píšu samostatne po jednotlivých riadkoch. V závere strany sa precvičuje nové písmeno v slovách. Pri ich písaní si žiaci zopakujú aj náročnejšie pripájanie iných písmen k písmenu ***ô***.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť dodržiavanie správneho tvaru vokáňa.

Strana 17

Žiak vie:
- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Na strane sa nachádzajú dva súbory riadkov zameraných na precvičovanie nových písmen v slovách a vo vetách. V slovách sa písmeno nachádza v pozícii na začiatku a vnútri slova. Pri ich písaní, rovnako aj pri odpise a prepise viet, je potrebné dbať na správnosť písania vokáňa. Žiaci môžu stranu vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia si žiaci môžu zvoliť správnosť napísaných viet.

Hláska ä

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 84 – 86
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 142 – 143

Pojmy:
hláska a písmeno ä, tlačený a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať tvary písmena ***ä***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ä*** v slovách;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmena **ä***

Nápovedný obrázok pri písmene ***ä*** nie je, žiadne slovo sa nezačína hláskou ***ä***. Motivačná báseň predstavuje ***ä*** ako ***a*** s dvomi bodkami, aby si žiaci ľahšie zapamätali jeho podobu. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***ä*** (malé tlačené ä, malé písané ä), ktoré žiaci opakujú.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 84, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***ä*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ä*** vnútri a na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzanka s malou Evičkou, ako sa spolu zabávajú s počítadlom. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci majú súrodencov, ako sa s nimi hrávajú a či ich niekedy niečo naučili, prípadne, či starší súrodenci niekedy naučili niečo ich. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily. Vzhľadom na to, že v bežnej reči sa nedá rozlíšiť, či počujeme hlásku ***e*** alebo ***ä*** (rovnako ako pri hláskach y/i), odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska ***ä***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Evičke. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***ä*** na začiatku slova: *neexistujú;*
- slová s hláskou ***ä*** *vnútri* slova: *päť, pásť, päta, nevädze;*
- slová s hláskou ***ä*** na konci slova: *najmä.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***ä*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove ju počujú (určia pozíciu hlásky v slove): vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***ä*** v slove.

Strana 84, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať nové slová.

Čítanie nových slov žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom je farebne odlíšená. Učiteľ žiakov upozorní na správnu výslovnosť čítania písmena ***ä*** v slovách. Čítanie náročnejších slov odporúčame dôkladne precvičiť, aby ich žiaci čítali plynulo vo vetách. Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú.

Strana 84, čítanie viet, text **Päť**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať so správnou výslovnosťou slová s písmenom ***ä***;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Upozorní žiakov na to, že text je rozdelený na tri časti, druhá časť je napísaná ako báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup).
Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly žiakom za ich prácu.

Strana 84, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri správnej výslovnosti nového písmena ***ä*** v slovách.

Strana 85, čítanie viet, text **Žriebätko**

Žiak vie:

- ✓ povedať aspoň 5 súvislých viet o ilustrácii;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať neznámy text so správnou výslovnosťou.

Príbeh na tejto strane je určený na precvičenie čítania. Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu v hornej časti strany. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami. Práca s ilustráciou by mala smerovať k tomu, aby žiaci o nej vedeli samostatne vytvoriť 5 súvislých viet.
Text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Slová alebo slovné spojenia, ktoré chceme so žiakmi vopred precvičiť, odporúčame napísať na tabuľu (vytvoriť si svoj vlastný trenažér). Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...). Odporúčame sa rozprávať so žiakmi o obsahu textu.

Strana 85, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informáciu priamo uvedenú v texte.

Podobný typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát v oboch častiach *Šlabikára LIPKA®*, preto úlohu odporúčame zadať ako samostatnú prácu. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.
Riešenie: Mama kobylka má žriebätko. Žriebätko malo smäd.

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na prerozprávanie obsahu textu.

Strana 86, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ napísať pomenovanie obrázka;
- ✓ použiť dané slová vo vetách.

Odporúčame najskôr spoločne so žiakmi prečítať všetky slová v rámčekoch a vyznačiť tie, ktoré sú znázornené na obrázkoch. Prepis slov písaným písmom do pripravených riadkov môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Tvorenie viet s použitím daných slov odporúčame riešiť spoločne. *Včielkinu úlohu* je tiež vhodnejšie riešiť spolu a vytvorené otázky k obrázkom si dávať navzájom. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť určovanie počtu slabík alebo písmen v slovách.

Riešenie: bábätko, nevädze, žriebätko

Strana 86, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať v skupine písmen tie, ktoré tvoria slovo;
- ✓ vypísať z daných slov názvy mláďat.

Odporúčame, aby žiaci čítali dvojice písmen ako slabiky, a tak ľahšie identifikovali slová. Názvy mláďat môžu žiaci prečítať spoločne, ich písanie môže byť zadané ako samostatná práca. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vysvetlenie významu slov, určovanie počtu písmen alebo slabík v slovách, prípadne ich použitie vo vetách.
Riešenie: žriebä, holúbä

Strana 86, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť vetu znázornenú na obrázku.

Žiaci tento typ úlohy už riešili, preto ju odporúčame riešiť ako samostatnú prácu.
Riešenie: Pätnásť plus päť je dvadsať.

Strana 86, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť správnu odpoveď.

Úlohu odporúčame riešiť spoločne. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet s danými slovami.
Riešenie: číslo päť

Strana 86, hodiny

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmena ***ä***;
- ✓ vyfarbiť maľovanku podľa zadania.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát v 1. i v 2. časti *Šlabikára LIPKA®.* Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet o obrázku alebo tvorenie slov súvisiacich s obrázkom (prídavné mená, slovesá...). Odporúčame zamerať sa aj na vysvetlenie významu slov použitých v maľovanke.
Riešenie: žriebä

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Vety spia

Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.
Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci najskôr prečítajú slová. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: Mám päť rokov.“*

Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Povedz vetu
Cieľ: Precvičiť tvorenie viet s daným slovom.
Pomôcky: loptička
Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Ten, ktorý začína, má v ruke malú loptičku. Povie slovo s hláskou ***ä*** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Ten/tá slovo zopakuje a použije ho vo vete. Učiteľ môže určiť vopred počet slov vo vete. Žiak, ktorý povedal vetu, vymyslí ďalšie slovo s hláskou ***ä*** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci alebo neuplynie časový limit určený na hru.

Stratené slová
Cieľ: Precvičiť čítanie a písanie slov a viet, logické uvažovanie.
Pomôcky: Obrázky, ktoré nahradia slová vo vetách.
Postup: Učiteľ napíše na tabuľu vety, v ktorých budú namiesto niektorých slov iba čiary. Chýbajúce slová budú znázornené na obrázkoch vedľa viet, avšak v rozhádzanom poradí. Úlohou žiakov je napísať pod každé slovo jeho správne pomenovanie, potom postupne prečítať a doplniť neúplné vety. Žiaci musia rozhodnúť, ktoré slovo znázornené na obrázku patrí do vety, a dopísať ho do nej.

Písanie: ä

Písanie, 6. zošit, strany 18 – 19
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 142 – 143

Pojem:
malé písané ä

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne tvar písmena ***ä***;
- ✓ písať slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 18
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno ***ä***;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Strana je zameraná na nácvik písania písmena *malé písané* ***ä***. Precvičuje sa len tvar malého písaného ***ä***, keďže v slovenčine nejestvuje slovo, ktoré by sa začínalo na Ä. Po rozcvičení ruky žiaci píšu zväčšený tvar písmena v prvom riadku. Je potrebné venovať pozornosť správnemu písaniu dvoch bodiek písmena ***ä***. Ďalej si ho precvičujú v slovách.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť dodržiavanie správneho tvaru písmena.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch si žiaci precvičujú nové písmeno v slovách v pozícii vnútri a na konci slova. V druhej časti strany je priestor pre odpis a prepis vety s exponovaným výskytom písmena ***ä*** v slovách. Žiaci najprv odpíšu prvú oznamovaciu vetu, potom prepíšu rozkazovaciu vetu. Tento typ strany je vhodný na samostatnú prácu žiakov. Po skončení písania je potrebné upozorňovať ich na dôležitosť následnej kontroly správnosti napísaných slov a viet.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri dodržiavaní písania všetkých rozlišovacích znamienok.

Hláska a písmeno Í

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 87 – 89
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 144 – 145

Pojmy:
hláska a písmeno Í, tlačený a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať tvar písmena ***Í***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***Í*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety so slabikotvorným ***Í***;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmena **Í***

Nápovedný obrázok pri písmene ***Í*** nie je. V básni je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť. K novému tvaru písmena na strane ***Í*** (malé tlačené bezpätkové písmeno) pribudne písaný i tlačený tvar nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***Í*** (malé tlačené Í, malé písané Í), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 87, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***Í*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***Í*** vnútri slova.

Na ilustrácii je Zuzanka s mačiatkom (mačiatku pĺznu chĺpky), Zuzanka číta z knihy rozprávku o víčkovi. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci doma mačky, či videli, ako im pĺznu chĺpky, aké rozprávky majú radi atď. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie

ilustrácie. V nasledujúcom rozhovore odporúčame porovnať situáciu na ilustrácii so skúsenosťami žiakov.
Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***Í***. Vzhľadom na to, že hláska ***Í*** je v bežnej reči málo frekventovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska ***Í***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke s mačiatkom. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***Í*** na začiatku slova: *neexistujú;*
- slová s hláskou ***Í*** *vnútri* slova: *chÍpky, pÍzne, vÍčik, jabÍčko;*
- slová s hláskou ***Í*** na konci slova: *neexistujú.*

Žiaci po vyhľadaní slov s hláskou ***Í*** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo znázornené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***Í*** v slove.

Strana 87, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slovo so slabikotvorným ***Í***;
- ✓ prečítať slovo správnou výslovnosťou.

Čítanie slova s novým písmenom si žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slova a jeho použitie vo vetách.

Strana 87, čítanie viet, text **JabÍčko**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so slabikotvorným ***Í***;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou;
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu).

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Upozorní žiakov na to, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov podobne znejú. Odporúčame porozprávať sa o počutej básni ešte pred jej čítaním žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah básne. To im umožní ľahšie čítanie nových slov. Žiaci by mali povedať, či sa im báseň páčila a prečo. Potom báseň čítajú žiaci.

Strana 87, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ doplniť do viet slovo podľa textu;
- ✓ čítať vety napísané písaným písmom so správnou intonáciou.

Žiaci doplnia do viet slovo *JabÍčko* ako prvé slovo vo vete. Učiteľ ich upozorní na pravidlá písania viet, slovo napíšu veľkým začiatočným písmenom. Pri čítaní viet učiteľ kladie dôraz na správnu intonáciu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní viet napísaných písaným písmom so správnou intonáciou.

Strana 88, čítanie viet, text **Víčik**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať text so správnou intonáciou.

Odporúčame začať čítaním textu bez toho, že by sa žiaci zamerali najskôr na ilustráciu. Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie a prednes ako vzor. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že žiaci rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).
K práci s ilustráciou pristúpime až pri riešení úlohy 1.

Strana 88, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ určiť poradie obrázkov znázorňujúcich dej príbehu.

Tento typ úlohy už žiaci riešili na strane 39. Odporúčame najskôr so žiakmi spoločne prerozprávať obsah textu, potom opísať dej znázornený na jednotlivých obrázkoch a určiť ich správne poradie podľa deja. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.
Riešenie: 1, 2, 3

Strana 88, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ porozprávať obsah textu.

Odporúčame pomáhať žiakom pri rozprávaní otázkami, neskôr obsah rozprávajú sami. Učiteľ môže úlohu využiť na diagnostiku porozumenia nového textu.

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na samostatnosť pri rozprávaní obsahu textu.

Strana 89, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ priradiť k obrázku slovo, ktoré znázorňuje;
- ✓ napísať dané slovo.

Úlohu tohto typu už žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu pomáha žiakom zdokonaľovať čítanie s porozumením. Pri vyfarbovaní rámčekov so slovami odporúčame, aby žiaci použili svetlejšie farby (aby napísané slovo zostalo čitateľné). Prepis slova do riadka môže učiteľ zadať ako samostatnú prácu. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.
Riešenie: tÍčik, stÍp, žÍtok

Strana 89, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ doplniť do slov správne písmeno podľa významu slova.

Tento typ úlohy už žiaci riešili niekoľkokrát, no i tak odporúčame úlohu riešiť spoločne. Rozširujúcou úlohou môže byť vysvetlenie významu slov, určenie počtu slabík v každom slove, tvorenie viet s danými slovami alebo tvorenie skupín slov podľa daného pravidla, napr. slová s dĺžňom, slová s dvomi slabikami, slová s piatimi písmenami...

Strana 89, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť vhodné slovo do vety podľa významu;
- ✓ zdôvodniť svoje rozhodnutie.

Odporúčame, aby učiteľ najskôr žiakom vysvetlil význam slov *mĺkvy* (tichý) a *pĺznuť* (strácať srsť). Žiaci svoje riešenie úlohy zdôvodnia. Učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Riešenie: veľa, padajú

Strana 89, hodiny

Žiak vie:

- ✓ vyhľadať informácie priamo uvedené v texte;
- ✓ dokresliť obrázok podľa viet.

Úlohu tohto typu žiaci riešili niekoľkokrát. Zvýšená náročnosť úlohy je v tom, že žiaci nielen vyfarbujú, ale aj dokresľujú obrázok podľa obsahu viet. Úloha má diagnostický charakter, pomáha určiť spôsobilosť žiakov porozumieť textu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie hlásky ***Í*** v slovách.
Pomôcky: kartičky so známymi slovami
Postup: Žiaci sedia v laviciach a počúvajú otázky učiteľa. Odpovedajú na ne kývaním hlavy, nikto neodpovedá nahlas – preto sa hra volá *Tichá*. Učiteľ použije kartičky so slovami. Žiakom ukáže napríklad slovo *jabĺčko* a môže sa spýtať: *„Je to hračka?“* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *nie*. Potom slovo spoločne prečítajú. Ak učiteľ ukáže žiakom slovo *mĺkvy*, môže sa spýtať, či počujeme toto slovo vo vete: *„Filip je mĺkvy.“* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*.

Rýchle slová

Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).
Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané jednoduché slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Vety spia

Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta, v ktorej je slovo žĺtok.“* Žiak, ktorý má dané slovo, príde pred tabuľu. Podľa farby napísaného slova prídu k tabuli ostatní žiaci, ktorí majú slová napísané tou istou farbou(sú to slová z jednej vety). Zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vytvorenú vetu prečítajú.

Živé slová
Cieľ hry: Priradiť tlačený a písaný tvar toho istého slova.
Pomôcky: slová napísané na kartičkách, tlačený a písaný tvar každého slova
Postup: Učiteľ si vopred pripraví slová napísané na kartičkách, každé slovo je napísané písaným i tlačeným písmom. Kartičky rozdá žiakom, žiaci najskôr prečítajú všetky slová. Potom učiteľ povie: *K tabuli príde dvojica slova, ktoré počujeme vo vete...* (Napr.: *V slove chýbal dĺžeň.* Na kartičkách je napísané slovo *dĺžeň*.) Žiaci, ktorí majú písaný alebo tlačený tvar tohto slova, prídu pred tabuľu. Ostatní žiaci slovo prečítajú a skontrolujú správnosť riešenia.

Písanie: Í

Písanie, 6. zošit, strana 20
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 144 – 145

Pojem:
malé písané Í

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne tvar nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 20
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno malé písané ***Í***;
- ✓ písať správny tvar písmena ***Í***;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana sa venuje nácviku písmena *malé písané **Í**.* Opäť sa precvičuje len tvar malého písaného ***Í***, keďže v slovenčine sa tvar veľkého písaného písmena nepoužíva. Po úvodnom rozcvičení ruky žiaci píšu zväčšený tvar písmena v prvom riadku. Ďalej sú predpísané jedno a dvojslabičné slová s písmenom ***Í***.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť dodržiavanie písania dĺžňa v novom písmene.

Hláska a písmeno ŕ

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 90 – 92
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 146 – 147

Pojmy:
hláska a písmeno ŕ, tlačený a písaný tvar písmena, slabika, slovo, veta

Ciele:
- ✓ poznať a čítať tvar písmena ***ŕ***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ŕ*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety so slabikotvorným ***ŕ***;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu
*Vyvodenie hlásky a písmena **ŕ***

Nápovedný obrázok pri písmene ***ŕ*** nie je. V básni je veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame s motivačnou básňou pracovať na začiatku každej hodiny, aby sa ju žiaci postupne naučili naspamäť. K novému tvaru písmena na strane ***ŕ*** (malé tlačené bezpätkové písmeno) pribudne písaný i tlačený tvar nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***ŕ*** (malé tlačené ŕ, malé písané ŕ), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi jej časťami, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a na rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a na plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 90, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:
- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***ŕ*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***ŕ*** vnútri slova.

Na ilustrácii je sŕňa pod vŕbou, stojí pri pŕhľave. Je to ilustrácia k rozprávke, ktorú budú žiaci čítať ako nový text. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či majú žiaci radi rozprávky o zvieratkách a prečo. Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie.

Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***ŕ***. Vzhľadom na to, že hláska ***ŕ*** je v bežnej reči málo frekventovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska ***ŕ***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať sŕňaťu na pasienku pri ovečkách. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***ŕ*** na začiatku slova: *neexistujú;*
- slová s hláskou ***ŕ*** *vnútri* slova: *sŕňa, vŕba, pŕhľava;*
- slová s hláskou ***ŕ*** na konci slova: *neexistujú.*

Po vyhľadaní slov s hláskou ***ŕ*** znázornených na ilustrácii žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***ŕ*** v slove.

Strana 90, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slovo so slabikotvorným ***ŕ***;
- ✓ prečítať slovo správnou výslovnosťou.

Čítanie slova s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Žiaci čítajú slová opakovane, aby sa naučili plynulo čítať slová so spoluhláskovými skupinami. Odporúčame slová hovoriť aj po slabikách, a tak uľahčiť čítanie spoluhláskových skupín. Rozširujúcou aktivitou môže byť vysvetlenie významu slov a ich použitie vo vetách.

Strana 90, čítanie viet, text **Odvážne sŕňa**

Žiak vie:

- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so slabikotvorným ***ŕ***;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu výslovnosť, intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Po prečítaní textu o ňom odporúčame viesť rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom čítajú nový text. Je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej výslovnosti a intonácie pri čítaní viet (volíme individuálny prístup). Po prečítaní textu odporúčame zamerať pozornosť na ilustráciu a porovnať ju s textom. Učiteľ by sa mal rozprávať so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Veľmi dôležité je udelenie pochvaly za prácu žiakov.

Strana 90, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení žiaci vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nových slov so slabikotvorným ***ŕ***.

Strana 91, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ určiť výskyt hlások ***r*** alebo ***ŕ*** v slovách znázornených na obrázkoch.

Odporúčame obrázky pomenovať spolu, aby sme mali istotu, že všetci žiaci pracujú s rovnakými slovami. Úloha je vhodná na samostatnú prácu (závisí od konkrétnych podmienok v triede).
Riešenie: ***r***: vrana, vrabec, vrece, ryba, hrable; ***ŕ***: sŕňa, tŕnie, vŕba, vŕtačka, kŕmidlo

Strana 91, úloha 2
Žiak vie:
- ✓ prečítať slabiky zložené zo známych písmen;
- ✓ identifikovať slabiky, ktoré tvoria slovo.

Úlohou žiakov je spojiť dané slabiky do slov, pričom tvoria dvojice slov, ktoré majú rovnakú prvú slabiku. V úlohe sú opäť použité aj zatvorené slabiky. Tento typ úlohy už žiaci riešili, preto odporúčame zadať úlohu ako samostatnú prácu. Úloha je dôležitá na opakovanie a precvičovanie analýzy a syntézy slov na slabiky, bezchybný prepis slov. Prácu žiakov spoločne skontrolujeme a individuálne pochválime žiakov, ktorí pracovali celkom samostatne.
Riešenie: vŕšok, vŕtať, sŕňa, sŕka, popŕchať, popŕhliť

Strana 91, úloha 3
Žiak vie:
- ✓ napísať správne slovo do doplňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom do vety.

Doplňovačky už žiaci riešili, legendu mali znázornenú obrázkami, slovami s prehodenými slabikami, ale s týmto typom sa stretávajú po prvýkrát. Táto doplňovačka je súčasťou viet. Odporúčame úlohu riešiť spoločne. Po vyplnení doplňovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slovo) a prepíšu ho do vety.
Riešenie: žĺtok, tŕň, kŕmidlo, vŕba, jabĺčko, vŕtajú; *tajnička*: kŕkajú

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Strana 92, čítanie viet, text **Pri vŕbe**
Žiak vie:
- ✓ rozlíšiť na praktických ukážkach báseň od príbehu (prozaického textu);
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať text so správnou intonáciou;
- ✓ čítať s porozumením.

Pred čítaním nového textu odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu, plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi,

aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Učiteľ môže so žiakmi podľa konkrétnych podmienok v triede nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 92, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ vyhľadať v básni slová s rovnakou poslednou slabikou ako dané slová.

Tento typ úlohy žiaci riešia po prvýkrát, odporúčame riešiť ju spoločne. Učiteľ upozorní žiakov, že v básni sú slová s rovnakými (alebo podobnými) slabikami vždy na konci riadkov, preto sa zamerajú iba na posledné slová v riadkoch.
Riešenie: vŕba – hŕba, vrana – zrána, kvákať – krákať, sedia – vedia

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť pri prednese básne.

Didaktické hry

Na detektíva
Cieľ hry: Precvičiť čítanie známych slov.
Pomôcky: vety napísané na tabuli (alebo text v šlabikári)
Postup: Žiaci najskôr prečítajú text, s ktorým budú pracovať. Potom im učiteľ kladie rôzne otázky, napríklad: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, kadiaľ prebehlo malé sŕňa?* (Prebehlo cez vŕšok a zastalo pri vŕbe.) *V ktorej vete je slovo: zasŕkalo?...*

Stratené slová
Cieľ: Precvičiť čítanie a písanie slov a viet, logické uvažovanie.
Pomôcky: Obrázky, ktoré nahradia slová vo vetách.
Postup: Učiteľ napíše na tabuľu vety, v ktorých budú namiesto niektorých slov iba čiary. Chýbajúce slová budú znázornené obrázkami vedľa viet, ale v rozhádzanom poradí. Úlohou žiakov je napísať pod každé slovo jeho správne pomenovanie, potom postupne prečítať a doplniť neúplné vety. Žiaci musia rozhodnúť, ktoré slovo znázornené na obrázku patrí do vety a dopísať ho do nej.

Telefón
Cieľ: Precvičiť grafickú podobu slov.
Pomôcky: známe slová napísané na kartičkách
Postup: Učiteľ uloží na lavicu kartičky so známymi slovami, ktoré prečíta spoločne so žiakmi. Potom sa žiaci presunú do zadnej časti triedy (mimo lavíc) a rozdelia sa do dvoch skupín, ktoré sa postavia do zástupu (chrbtom k lavici so slovami). Poslední žiaci z každého zástupu sú rovnako vzdialení od lavice so slovami (asi 1 m). Učiteľ sa postaví k prvým žiakom v zástupoch a každému pošepká niektoré slovo uvedené na kartičke, napr. slovo *vŕtačka*. Žiak na povel začne šepkať slovo spolužiakovi, ktorý stojí za ním (klasická hra na telefón). Keď sa dozvie slovo posledný žiak v zástupe, podíde k lavici a zoberie do ruky kartičku, na ktorej je dané slovo napísané. Vyhráva skupina, ktorá skôr a správne určí dané slovo. Posledný žiak sa premiestni na začiatok zástupu (k učiteľovi) a hra pokračuje.

Drep – skok – „Klamanie“
Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak/učiteľ hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napríklad v texte *Pri vŕbe* v šlabikári na strane 92). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.
Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Písanie: ŕ

Písanie, 6. zošit, strany 21 – 22
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 146 – 147

Pojem:
malé písané ŕ

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne tvar nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 21

Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno malé písané ***ŕ***;
- ✓ písať správny tvar písmena ***ŕ***;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Písmeno *malé písané **ŕ*** sa nacvičuje na celej strane. Po rozcvičení ruky a precvičení postupnosti písania písmena v prvom riadku nasleduje písanie slov s novým písmenom. Pred ich písaním je vhodné slová prečítať, čím si žiaci rozvíjajú aj svoje artikulačné zručnosti.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Sebahodnotenie na konci strany môže byť zamerané na hodnotenie úspešnosti pri dodržiavaní písania všetkých rozlišovacích znamienok.

Strana 21

Žiak vie:
- ✓ písať správne slová so slabikotvornými ***Í, ŕ***;
- ✓ prepísať vety napísané tlačeným písmom.

Strana má opakovací charakter. V slovách a vo vetách sa precvičujú obe slabikotvorné písmená ***Í, ŕ***. Pred ich písaním žiaci slová a vety najprv správne prečítajú. V prvom štvorriadkovom bloku sú predpísané slová s precvičovanými písmenami. V druhej časti strany je priestor na prepis dvoch oznamovacích viet. Strana je vhodná na samostatnú prácu žiakov a učiteľ ju môže použiť na diagnostické účely.

Sebahodnotenie

V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Hláska a písmená x, X

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 93 – 94
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 148

Pojmy:

hláska a písmená x, X, tlačený a písaný tvar písmena, malé a veľké písmeno, nápovedný obrázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmena ***X***;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***x*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ rozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

*Vyvodenie hlásky a písmen **x, X***

Nápovedným obrázkom pri písmene ***X*** je *xylofón*. Báseň sa viaže na nápovedný obrázok. Je v nej veľa slov s novou hláskou, ktoré sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K novému tvaru písmena na strane (veľké tlačené bezpätkové písmeno) pribudne nápovedný obrázok a všetky písané i tlačené tvary nového písmena. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmena ***X*** (malé tlačené x, veľké tlačené X, malé písané x, veľké písané X), ktoré žiaci opakujú.
Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém.

Strana 93, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie;
- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásku ***x*** v slovách znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlásky ***x*** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Ilustrácia sa viaže na nasledujúci text, sú na nej zobrazené deti Xénia a Félix a veľa hudobných nástrojov. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci vedia hrať na nejaký hudobný nástroj, alebo sa plánujú učiť hrať, ktoré hudobné nástroje poznajú...

Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. Pri tvorení súvislých viet o ilustrácii odporúčame, aby sa žiaci zamerali na detaily a hľadanie častí ilustrácie, kde sú znázornené predmety, ktoré majú v názve hlásku ***x***. Vzhľadom na to, že hláska ***x*** je v bežnej reči málo frekventovaná, odporúčame, aby učiteľ povedal žiakom slová, v ktorých je nová hláska ***x***. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať deťom s xylofónom. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***x*** na začiatku slova: *Xénia, xylofón;*
- slová s hláskou ***x*** vnútri slova: *saxofón;*
- slová s hláskou ***x*** na konci slova: *Félix.*

Žiaci po vyhľadaní slov s hláskou ***x*** znázornených na ilustrácii určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami. Žiaci povedia slovo zobrazené na ilustrácii a určia, ktorý rámček znázorňuje pozíciu hlásky ***x*** v slove.

Strana 93, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).
Trenažér odporúčame využiť na vysvetľovanie významu slov žiakmi. Tak získame prehľad o tom, ktorým slovám z textu rozumejú/nerozumejú.

Strana 93, čítanie viet, text **Xylofón**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže učiteľ meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu odporúčame viesť rozhovor o texte. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom žiaci čítajú nový text. Sú v ňom použité nové slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov.

Strana 93, čítací riadok

Žiak vie:

- ✓ čítať vetu napísanú písaným písmom.

V spodnom riadku je veta – otázka napísaná písaným písmom. Otázka súvisí s textom a je určená na nácvik čítania textu napísaného písaným písmom. Úlohou na rozvoj čítania s porozumením je odpovedať na otázku podľa textu.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou nového písmena.

Strana 94, úloha 1
Žiak vie:
- ✓ priradiť k slovu obrázok, na ktorom je toto slovo znázornené;
- ✓ vysvetliť význam daných slov.

Podobné úlohy žiaci riešili niekoľkokrát. Pomenovanie obrázka a priradenie správneho slova k nemu im pomáha zdokonaľovať čítanie s porozumením. Rozširujúcou činnosťou pri riešení úlohy je vysvetlenie významu všetkých slov použitých v úlohe. Odporúčame pomáhať žiakom pomocnými otázkami.

Strana 94, úloha 2
Žiak vie:
- ✓ vyznačiť dvojice slov, ktoré tvoria slovné spojenia.

Žiaci najskôr prečítajú všetky slová, potom dvojice slov tvoriacich slovné spojenia vyfarbia rovnakou farbou. Táto časť riešenia úlohy môže byť zadaná ako samostatná práca. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť tvorenie viet s použitím slovných spojení.
Riešenie: rýchly taxík, červená fixka, chlpatý foxteriér

Strana 94, úloha 3
Žiak vie:
- ✓ priradiť k vete obrázok, na ktorom je znázornená;
- ✓ povedať vetu podľa obrázka.

Žiaci už tento typ úlohy riešili, preto je úloha vhodná na samostatnú prácu. Odporúčame, aby najskôr prečítali všetky vety a opísali činnosti znázornené na obrázkoch.
Riešenie: 1, 3, 2

Strana 94, hodiny
Žiak vie:
- ✓ napísať vlastnú myšlienku.

Žiaci napíšu slovom alebo celou vetou (závisí od zadania učiteľa a podmienok v konkrétnej triede), akú zmrzlinu majú najradšej. Učiteľ upozorní žiakov na skontrolovanie si napísaného textu.

Sebahodnotenie
Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 3.

Didaktické hry

Nájdi dvojicu

Cieľ: Tvorenie dvojíc slov, ktoré sa k sebe hodia najviac a na opakovanie čítania slov.
Pomôcky: Kartičky so slovami, ktoré spolu súvisia (tvoria logickú dvojicu).
Postup: Učiteľ rozdá žiakom kartičky so slovami. Slová najskôr prečítajú, potom učiteľ vyvolá prvého žiaka, ktorý povie: *Hľadám slovo do dvojice k môjmu slovu...* (napr. *autobus*). Žiak, ktorý má na kartičke napísané slovo, ktoré sa k nemu najviac hodí (napr. *doprava*), sa postaví a spolu s druhým žiakom vytvoria pred tabuľou dvojicu slov. Všetci žiaci dvojicu slov spoločne prečítajú.

Rýchle slová
Cieľ: Precvičiť pohotové čítanie slov (techniku čítania slov).
Pomôcky: kartičky s napísanými slovami
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané slová zložené zo známych písmen. Slovo ukáže žiakom len na krátku chvíľu a potom ho skryje. Žiaci musia slovo prečítať nahlas.
Hru môže učiteľ diferencovať tak, že určí skupinu žiakov, ktorá bude slovo čítať. Dĺžku času, kedy ukazuje slovo, mení podľa individuálnych spôsobilostí žiakov tak, aby mal každý možnosť zažiť radosť z úspechu z hry.

Povedz vetu
Cieľ: Precvičiť tvorenie viet s daným slovom.
Pomôcky: loptička
Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Ten, ktorý začína, má v ruke malú loptičku. Povie slovo s hláskou ***x*** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Ten/tá slovo zopakuje a použije ho vo vete. Učiteľ môže určiť vopred počet slov vo vete. Žiak, ktorý povedal vetu, vymyslí ďalšie slovo s hláskou ***x*** a hodí loptičku spolužiakovi/spolužiačke v kruhu. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci alebo neuplynie časový limit určený na hru.

Písanie x, X

Písanie, 6. zošit, strany 23 – 26
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 148

Pojmy:
malé písané x, veľké písané X

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nového písmena;
- ✓ písať písmeno v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 23
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmeno ***x***;
- ✓ písať správne tvary nového písmena;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Strana je zameraná na písanie písmena *malé písané* ***x***. Po úvodnom rozcvičení ruky je potrebné venovať pozornosť postupu písania písmena. Pri tvaroch písmena ***x*** nie je dodržaná jednoťažnosť

písacieho pohybu. Aby si žiaci dobre zafixovali správny postup jeho písania, odporúčame prípravné cvičenia na tabuli, v cvičnej písanke alebo na papieri. Potom si žiaci precvičujú písanie písmena v dvoch riadkoch, pričom im písanie uľahčujú pomocné bodky na mieste, kde začínajú písať. V nasledujúcich troch riadkoch píšu slová s novým písmenom v pozícii na konci a vnútri slova.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov a veľkosti písmen.

Strana 24

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slová s novým písmenom;
- ✓ odpísať a prepísať vety.

Prvý štvorriadkový blok je zameraný na precvičovanie písania písmena ***x*** v slovách v pozícii na začiatku, vnútri i na konci slova. Okrem spojov nového písmena si žiaci zopakujú aj náročnejšie spojenia písmen, s ktorými sa žiaci stretli už skôr. Druhá časť strany je venovaná odpisu a prepisu viet. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju môže použiť na diagnostiku písania u jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správnosť napísaných viet.

Strana 25

Žiak vie:

- ✓ pomenovať písmeno veľké písané ***X***;
- ✓ písať správny tvar písmena ***X***;
- ✓ písať slová s novým písmenom.

Celá strana je venovaná nácviku *veľkého písaného* ***X***. Rovnako ako pri jeho malom písanom tvare sa nedodržiava jednoťažnosť písania písmena. Preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť časti nácviku správneho postupu písania. V prvom riadku žiaci píšu písmeno v zväčšenom tvare, pričom začiatok písania im naznačujú pomocné bodky. V druhom riadku je predpísané písmeno v štandardnej veľkosti. Ďalej si precvičujú striedavé písanie veľkého a malého tvaru, čím si fixujú obe písmená. Záver strany je venovaný písaniu slabík.

Sebahodnotenie
Predmetom sebahodnotenia po skončení práce so stranou môže byť dodržiavanie správneho sklonu nového písmena.

Strana 26

Žiak vie:

- ✓ samostatne napísať slabiky a slová s novým písmenom;
- ✓ samostatne odpísať a prepísať vety s novým písmenom.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvých štyroch riadkoch žiaci precvičujú písmeno ***X*** v slabikách a vo vlastných menách osôb. Pri písaní si žiaci zopakujú pravidlo o ich písaní. Druhá časť je zameraná na odpis a prepis viet. Najprv odpíšu oznamovaciu vetu. Odporúčame predpísanú vetu neobťahovať, aby mali žiaci pri odpise správny kaligrafický vzor. V poslednom riadku prepíšu opytovaciu vetu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet.

Hlásky a písmená w, W, q, Q

Šlabikár LIPKA® 2. časť, strany 95 – 96
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 149 – 150

Pojmy:

hlásky a písmená w, q, W, Q, tlačený a písaný tvar písmen, malé a veľké písmená, nápovedný brázok, slabika, slovo, veta

Ciele:

- ✓ poznať a čítať všetky tvary písmen ***W***, ***Q***;
- ✓ určiť pozíciu hlások ***w*** alebo ***q*** v slove;
- ✓ čítať slová a vety zložené zo známych písmen;
- ✓ čítať s porozumením;
- ✓ súvislo rozprávať o udalosti znázornenej na ilustrácii;
- ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu;
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ ozvíjať svoje komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa alebo spolužiakov.

Návrh didaktického postupu

*Vyvodenie hlások a písmen **w, W, q, Q***

Nápovedný obrázok pri písmenách ***W***, ***Q*** nie je. V básni sú nové hlásky použité v menách detí, pretože tieto hlásky sa v slovenčine vyskytujú veľmi zriedka. Preto sa žiaci oboznamujú s obomi písmenami na jednej strane. Slová s novou hláskou sú určené na precvičovanie fonematického uvedomovania si novej hlásky v hovorenej reči. Odporúčame, aby sa žiaci naučili motivačnú báseň naspamäť.
K novému tvaru písmen na strane (veľké tlačené bezpätkové písmená) pribudnú všetky písané i tlačené tvary nových písmen. Žiakom „predstavíme“ – pomenujeme všetky tvary písmen ***W*** (malé tlačené w, veľké tlačené W, malé písané w, veľké písané W) a ***Q*** (malé tlačené q, veľké tlačené Q, malé písané q, veľké písané Q), ktoré žiaci opakujú. Pri pomenovaní názvov písmen žiaci hovoria celý názov písmena, pri čítaní písmen v texte vyslovujú iba hlásky.
Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie), pozorovacích schopností žiakov (vnímanie tvarov, farieb, veľkosti a vzťahov medzi časťami ilustrácie), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Strana 95, práca s úvodnou ilustráciou

Žiak vie:

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ doplniť rozprávanie na základe otázok učiteľa;
- ✓ identifikovať hlásky ***w***, ***q*** v menách detí znázornených na ilustrácii;
- ✓ určiť pozíciu hlások ***w***, ***q*** na začiatku, vnútri alebo na konci slova.

Na ilustrácii je Zuzkin brat Adam s kamarátmi z iných krajín. Mená chlapcov sa žiaci dozvedia z textu. Prácu s úlohou odporúčame začať riadeným rozhovorom o tom, či žiaci poznajú niekoho inej

národnosti, či by chceli mať kamaráta cudzinca... Potom dáme žiakom čas na pozorovanie ilustrácie. Žiaci by mali samostatne povedať 5 súvislých viet o ilustrácii.
Rozprávanie môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a jeho kamarátom na školskom dvore. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou ***w*** alebo ***q*** na začiatku slova: *Walter, Quido;*
- slová s hláskou ***w*** alebo ***q*** vnútri slova: *nie sú znázornené na ilustrácii;*
- slová s hláskou ***w*** alebo ***q*** na konci slova: *nie sú znázornené na ilustrácii.*

Žiaci určia, na ktorom mieste v slove počujú novú hlásku (určia pozíciu hlásky v slove): na začiatku, vnútri alebo na konci slova. Pozícia hlásky v slove je graficky znázornená pomocou rámčekov s vyfarbenými časťami.

Strana 95, čítanie slov s novým písmenom

Žiak vie:

- ✓ prečítať slová s novým písmenom;
- ✓ prečítať slová so spoluhláskovými skupinami.

Čítanie slov s novým písmenom žiaci nacvičujú v tzv. trenažéri. Slabika s novým písmenom v slove je farebne odlíšená. Čítanie náročnejších slov so spoluhláskovými skupinami odporúčame dôkladne precvičiť. Ako rozširujúcu úlohu odporúčame zaradiť orientáciu v riadku, žiaci vyhľadávajú určené slová, prípadne ich porovnávajú (ktoré slabiky sú rovnaké, ktoré odlišné).

Strana 95, čítanie viet, text **Quido**

Žiak vie:

- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať vety s novými slovami;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Nový text najskôr prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie viet ako vzor. Pri priamej reči môže meniť hlas, aby sa čítanie stalo pre žiakov zaujímavejším.
Po prečítaní textu odporúčame viesť o ňom rozhovor. Žiaci by mali povedať, či sa im text páčil a prečo. Potom nový text čítajú žiaci. Sú v ňom použité slová z trenažéra, ktoré si žiaci vopred precvičili. Nový text je zameraný na zvládnutie techniky čítania slov s novým písmenom, žiakov však môžeme upozorniť na dodržiavanie správnej intonácie pri čítaní viet. Odporúčame rozprávať sa o obsahu textu a využiť ho na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov, na plnenie cieľov prierezových tém a na medzipredmetové vzťahy. Žiakom udelíme pochvalu za ich prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i z celkovej práce na vyučovacej hodine. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri čítaní nového textu so správnou výslovnosťou slov s novým písmenom.

Strana 96, čítanie viet, text **Prvé slová**

Žiak vie:

- ✓ povedať o ilustrácii aspoň 5 súvislých viet;
- ✓ rozlíšiť na konkrétnej ukážke báseň a príbeh (súvislý text);
- ✓ uvedomelo počúvať čítanie textu učiteľom;
- ✓ čítať slová so spoluhláskovými skupinami;
- ✓ čítať vety so správnou intonáciou.

Pred čítaním básne odporúčame, aby učiteľ zameral pozornosť žiakov na ilustráciu. Žiaci tvoria vety, učiteľ im môže pomáhať otázkami.
Text prečíta učiteľ, aby žiaci počuli správnu intonáciu a plynulé čítanie a prednes básne ako vzor. Predpokladáme, že žiaci rozlíšia, že číta báseň, ktorá má krátke riadky a slová na konci riadkov znejú podobne. Odporúčame porozprávať sa o počutom texte ešte pred samotným čítaním textu žiakmi, aby sme mali istotu, že rozumejú všetkým slovám a pochopili aj obsah textu. Je vhodné, aby žiaci čítali báseň spoločne, aby si všetci uvedomili rozdiel pri čítaní básne a príbehu. Podľa konkrétnych podmienok v triede môže učiteľ so žiakmi nacvičovať prednes básne. Odporúčame, aby učiteľ vždy predniesol dva verše (ktoré spravidla tvoria jednu vetu) a žiaci jeho prednes napodobňujú.
Žiakov postupne vedieme k tomu, aby vyjadrili svoje pocity z prečítaného textu (text bol veselý, smutný, zaujímavý...).

Strana 96, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo znázornené na obrázku do doplňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom do vety.

Doplňovačky už žiaci riešili, v tejto doplňovačke je legenda znázornená pomocou obrázkov. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky, úlohu potom zadať ako samostatnú prácu (individuálne). Po vyplnení doplňovačky žiaci prečítajú jej riešenie (farebne zvýraznené slovo) a prepíšu ho do vety.
Riešenie: hruška, jablko, žaba, autobus, bábika, okno, šál, vrana, opasok, dom; *tajnička*: šlabikárom

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame zamerať sa na úspešnosť pri riešení úlohy 1.

Didaktické hry

Nezbedný vietor

Cieľ hry: Precvičiť čítanie slov napísaných tlačeným i písaným písmom.
Pomôcky: slová napísané tlačeným i písaným písmom na samostatných kartičkách
Postup: Na magnetickú tabuľu pripevníme slová na kartičkách napísané tlačeným i písaným písmom tak, aby tvorili dvojice (jedno slovo oboma typmi písma vedľa seba). Ak nemáme dostatočne veľkú magnetickú tabuľu, slová môžeme uložiť na zem.
Dvojice slov prečítame. Potom učiteľ povie žiakom, aby sa otočili chrbtom k textu. Učiteľ (neskôr niektorý žiak) povymieňa dvojice slov, pretože nezbedný vietor rozfúkal slová. Žiaci hľadajú a priraďujú slová tak, aby znova tvorili dvojice tlačeného a písaného tvaru toho istého slova.

Drep – skok – „Klamanie“

Cieľ: Precvičiť si pamäť a identifikovať slová z textu.
Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Žiak (učiteľ) hovorí slová, ktoré boli/neboli v prečítanom texte (napr. v texte *Quido* v šlabikári na str. 95). Ak sa slovo nachádzalo v texte, žiaci urobia drep. Ak slovo v texte nebolo, vyskočia. Vybraný žiak skáče a robí drepy tiež, ale snaží sa pomýliť spolužiakov, preto ich robí zámerne aj s chybami. Žiaci, ktorí vedia jednoznačnú odpoveď, by sa nemali dať oklamať.

Žiakom vysvetlíme, že klamanie v tejto hre je dovolené, je použité zámerne, preto nehovoríme o neslušnom správaní.

Vety spia
Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.
Pomôcky: Vety sú napísané na kartičkách po jednotlivých slovách, pričom každá veta je napísaná inou farbou.
Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety (každé slovo zvlášť) a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú, potom učiteľ povie: *„Vety spia, ale zobudí sa veta: Včera bol u nás spolužiak Walter.“* Žiaci, ktorí majú dané slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú.

Písanie w, W, q, Q

Písanie, 6. zošit, strany 27 – 32
Návrhy príprav na vyučovacie hodiny 149 – 150

Pojmy:
malé písané w, q, veľké písané W, Q

Ciele:
- ✓ písať samostatne a správne všetky tvary nových písmen;
- ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou;
- ✓ písať slabiky a slová s primeranými rozstupmi medzi písmenami;
- ✓ nahradiť obrázky slovami a napísať ich;
- ✓ odpísať slová a vety písaným písmom;
- ✓ prepísať slová a vety písaným písmom podľa tlačenej predlohy;
- ✓ písať vetu s veľkým začiatočným písmenom a znamienkom na konci;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Strana 27
Žiak vie:
- ✓ pomenovať písmená ***q, Q*** *a* ***w, W***;
- ✓ písať správne tvary nových písmen;
- ✓ písať slová s novými písmenami.

Tvary písmen ***q, Q*** *a* ***w, W*** sa nacvičujú na celej strane. Pred písaním týchto písmen ich žiaci prečítajú a môžu ich porovnať s tvarmi písmen *g, G*, v, V, určiť ich spoločné a rozdielne prvky. Po rozcvičení ruky a precvičení postupnosti písania malého písaného ***q*** a ***w*** v prvých dvoch riadkoch nasleduje písanie písmen ***q***, ***w*** najprv v tvaroch malých písaných písmen a potom veľkých. V poslednom prázdnom riadku si žiaci môžu striedavo precvičiť všetky štyri písmená.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom sebahodnotenia môže byť úspešnosť pri dodržiavaní správnych tvarov jednotlivých písmen.

Strana 28
Žiak vie:

- ✓ samostatne odpísať vety;
- ✓ zložiť z daných slov vety a správne ich napísať.

Strana je rozdelená na dve časti. V prvom bloku je priestor na odpis viet. Druhá časť strany je zameraná na prepis viet. Náročnosť úlohy je zvýšená tým, že najprv treba jednotlivé slová správne poskladať do viet a vety následne napísať. Úlohou sa rozvíjajú nielen pisateľské zručnosti žiakov, ale aj porozumenie textu.
Riešenie: Boxer je pes. Textil je látka. Pexeso je hra.

Sebahodnotenie
V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na správnosť napísaných viet.

Strana 29
Žiak vie:
- ✓ napísať správne tvary známych písmen.

Na celej strane sa precvičujú písmená, ktoré sa žiaci naučili písať v písanke 6. Pri ich písaní žiaci pomenujú jednotlivé písmená, porovnávajú ich tvary, hľadajú spoločné a odlišné znaky, čím si písmená utvrdzujú a fixujú.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správneho tvaru jednotlivých písmen.

Strana 30
Žiak vie:
- ✓ prepísať báseň.

Strana má opakovací charakter. V úvode strany je napísaná krátka báseň, ktorej text je zámerne zvolený tak, aby obsahoval väčšinu písmen prebratých v písanke 6. Úlohou žiakov je báseň správne prepísať. Po skončení písania sa vyžaduje dôkladná sebakontrola žiakov. Strana je určená na samostatnú prácu žiakov. Učiteľovi môže priniesť mnoho diagnostických informácií o kvalite písania jednotlivých žiakov.

Sebahodnotenie
V rámci záverečného sebahodnotenia sa žiaci zamerajú na prepísanie básne bez chýb.

Strana 31
Žiak vie:
- ✓ nahradiť obrázok slovom a napísať ho;
- ✓ napísať vlastnú myšlienku.

Na tejto strane žiaci pomenujú predmety na obrázkoch a potom tieto pomenovania napíšu. V závere strany je prázdny riadok, ktorý použijú na napísanie vety o jednom predmete, ktorú sami vymyslia. Stranu môžu žiaci vypracovať samostatne a učiteľ ju použije na diagnostikovanie písania žiakov podľa autodiktátu. V rámci diagnostiky je potrebné zamerať sa najmä na dodržiavanie písania správneho tvaru jednotlivých písmen, písanie rozlišovacích znamienok a pravidlo o písaní viet.

Sebahodnotenie
Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Kritériom hodnotenia môže byť vlastný postoj žiakov k písaniu.

Strana 32

Žiak vie:

- ✓ napísať správne slovo znázornené na obrázku do doplňovačky;
- ✓ vyriešiť tajničku;
- ✓ prepísať tajničku písaným písmom ako vetu.

Na poslednej strane si žiaci zábavnou formou zopakujú prebraté písmená. Ich úlohou je pomenovať obrázky a tieto pomenovania zapísať do pripravených rámčekov. Vyriešená tajnička má pre žiakov aj autokorektívnu funkciu. Jej správne znenie prepíšu písaným písmom do prázdneho riadka v závere strany.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Predmetom hodnotenia môže byť úspešnosť pri riešení tajničky.